ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

9 770032 339010

15. V 1992. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIV ● ЦЕНА 200 ДИН. ● БРОЈ 2107

За све од 7 до 77

Јелена АНЖУЈСКА
365 рукава краљице мајке

Ђурђев

Верovали или не!

Турски султан Абдул Азиз

(1830 – 1876)

ОД 1861. ДО 1876. ГОДИНЕ СВАКОДНЕВНО ЈЕ ЗА ДОРУЧАК НА ТРПЕЗИ ИМАО 60 ТВРДО КУВАНИХ ЈАЈА.

КРИВА КУЛА

У ГАЛЕНБЕКУ, У НЕМАЧКОЈ, СТАРА ЈЕ 500 ГОДИНА. ДВОРАЦ КОЈИ ЈЕ УЗ ЊУ САГРАЂЕН ПОРУШЕН ЈЕ ЈОШ ПРЕ 300 ГОДИНА, А КУЛА, ИАКО ОПАСНО НАГНУТА, ОДОЛЕВА ВРЕМЕНУ.

КРАЉ АНРИ IV ОД НАВАРЕ

(1503 - 1555)

ДОБИО ЈЕ ИМЕ ПО НЕКОМ НЕМАЧКОМ ПРОСЈАКУ ПО ИМЕНУ ХЕНРИХ КОЈИ ЈЕ ПРВИ ЗАКУЦАО НА ВРАТА ПАЛАТЕ ОНОГА ДАНА КАДА СЕ БУДУЋИ МОНАРХ РОДИО.

ПАС

СА НЕОБИЧНОМ ШАРОМ У ОБЛИКУ МАЈКЕ ВЛАСНИШТВО ЈЕ ЏЕЈМСА ШВАРЦМЕЈЕРА ИЗ ЊУЈОРКА.

Доменико Галестриери

ИТАЛИЈАНСКИ ПЕСНИК, НАПИСАО ЈЕ 1741. ГОДИНЕ КЊИГУ ПЕСАМА ОД 280 СТРАНИЦА НА ЛАТИНСКОМ, ГРИКОМ, ИТАЛИЈАНСКОМ, ФРАНЦУСКОМ И АРАПСКОМ У КОЈИМА ОПЛАКУЈЕ СМРТ СВОЈЕ МАЈКЕ ЉУБИМИЦЕ.

КУЋА ФЛЕМИНГ

У АКИНТОНУ (ШКОТСКА), У ПЕРИОДУ ОД 612. ГОДИНЕ, ИМАЛА ЈЕ УКУПНО 17 ВЛАСНИКА И СВИ СУ СЕ ЗВАЛИ ПИТЕР ФЛЕМИНГ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● ● ● захваљујући обележавању места која бије глас да су главна хранилишта великих белих ајкула, али и коришћењу тамних роњилачких одела уместо оних у јарким бојама која веома привлаче ове морске немани, последњих година је број жртава у водама Калифорније све мањи. Ако ризик од напада ајкуле хоћете да сведете на

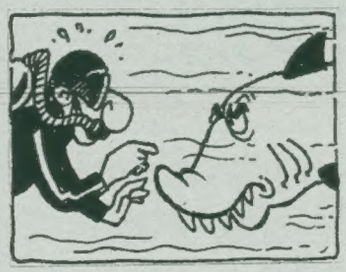

најмању меру, гласи још једно од упозорења, на роњење или једрење на дасци нипошто не полазите сами!

● ● ● вероватно најчуванији грађани на свету су становници Њу Делхија о чијој безбедности брине чак 50.000 полицајаца! Упркос томе, живот у главном граду Индије постаје све несигурнији да тако готово да нема дана да се не догоди атентат на неку угледну личност. Недавно је један владин службеник на смрт претучен у својој кући која се налази само 500 метара од полицијске станице. Далеко више среће имао је директор индијске телевизије Дордаршан који је у последњем тренутку успео да умакне отмичарима, али не и да прође без батина. Од тада више никуда не креће без телохранитеља.

● ● ● ако је веровати резултатима до којих су дошли истраживачи медицинског факултета у Сент Луису, изрека да има старих људи са младим срцем није нетачна. Наиме, уколико се људи по-

одмаклих година навикну на строге вежбе, њихово срце почиње да ради као код много млађих.

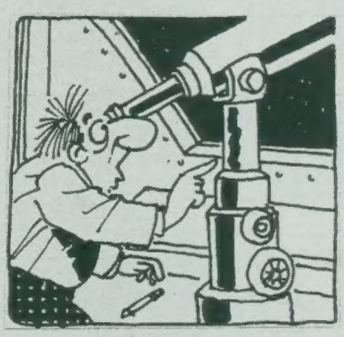

● ● ● пулсари су, по углавном прихваћеним теоријама, остаци звезда које су, истрошивши све своје нуклеарно гориво, најпре постале црвени џинови а онда експлодирале у супернове. Маса ових небеских тела приближна је маси звезда, али им је због невероватне густине пречник свега двадесетак километара. Прва их је, 1967. године открила Џослин Бел са Кембрица.

Илустрово: Зоран Петканић Петко

ТРЉА, БАЈЕ С ТРАВАМА И ЛЕКАРУЈЕ

(1843. године)

У Београду је 1843. године било 26 берберa, терзија, баштована, баба и разних других доктора који нису имали дипломе, а лечили су народ. Попечитељство унутрешних дела их је пописало и утврдило да **баштован Недељко намешта угануте кости,** а **баба Стана намешта и угануте и сломљене кости,** да **баба Манасија трља,** да **Ребрић – доктор понешто лечи,** а да **Иванка на Терезије трља, баје с травама и лекарује.** Циганин Сима, Стевко терзија и Антун терзија лечили су **венерическу болест,** а **ране, красте и очију болести** лечило је 7-8 лекара без дипломе. Код имена Харима-доктора стављена је напомена да **сада слабо има болеснике,** а код имена Мартина Пољака – хирурга да **Чифите готов сам лечи.**

Пошто су неки од ових доктора свидатељствима (потврдама) приватних или јавних лица успешност свога лечења доказали, било им је дозвољено да и надаље болеснике походе и слободно лече. Луј Бартен, окулиста родом из Француске, доказао је своје знање једном **срећно учињеном операцијом на човеку од катаракте слепому и то у присуству у служби налажећих се лекара,** Ђурдо Кара-Бедиговић је **свидатељствима (потврдама) доказао да је многим од рана страдајућим доста помогао,** док је код Хећима Томе, поред вештине у видању рана, и **опште владање** било важно при оцени да му се дозвола за лечење болесника изда.

Сими Крстићу Циганину и Кати Дунђерки у Палилули, **забрањено је строжајше да никога више на кад мећу** (лече димљењем). Тако је комисија Попечитељства унутрешних дела исцрпла физикусе (лекаре) без дозволе и дипломе којима се одобрава и оне којима се не одобрава даља **визитација** болесника. За оне који нису именовани, истакнуто је **да како мужког, тако и женског пола, видачи, као лица, која не могу лако зла следства (последице) својим послом за здравље и живот људскиј учинити, да се на миру и поверењу жителја оставе.**

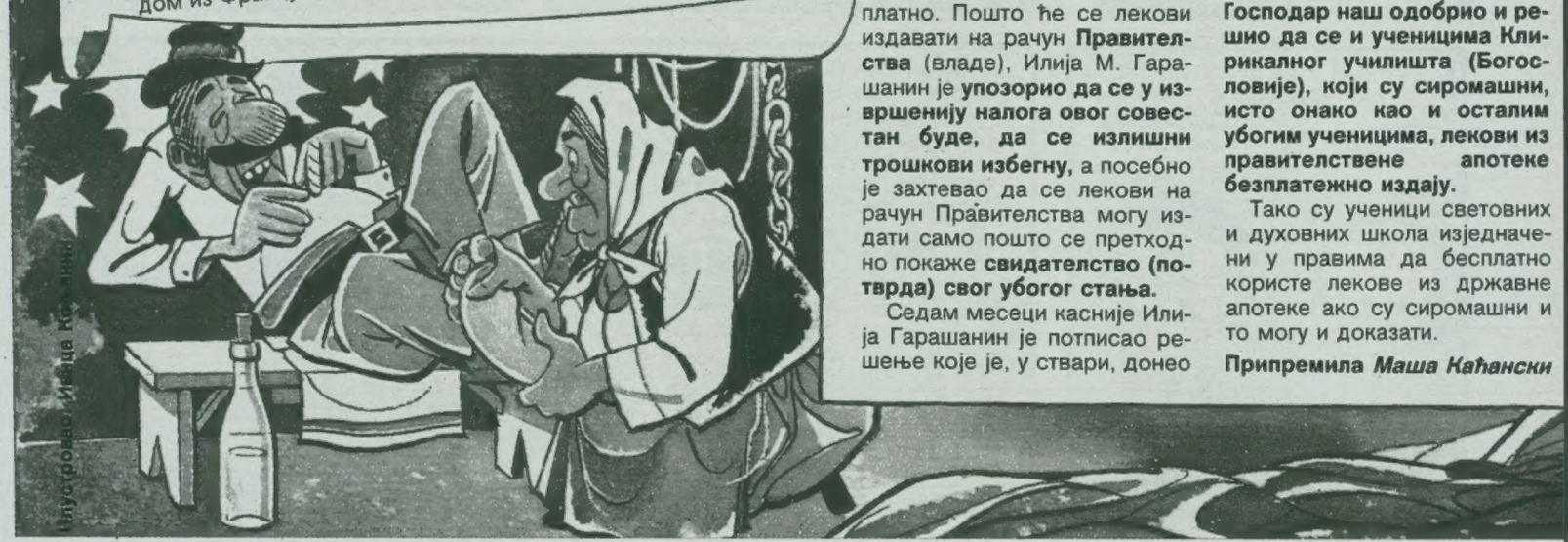

Илустровао Ивица Кочанин

ЖИТЕЉИМА УБОГИМ И УЧЕНИЦИМА БЛАГОДЕЈАНИЈЕ ПРАВИТЕЛСТВЕНО УЖИВАЈУЋИМ – СЛЕДУЈУ БЕСПЛАТНИ ЛЕКОВИ

(1846. године)

Илија М. Гарашанин, полковник, кавалер, попечитељ унутрених дела, издао је 14. марта 1846. године **прокламацију** којом **физикусу Господину доктору Вагнеру** налаже да **убоге жителје и ученике стипендисте** који су болесни те им је потребан лек – у посебној свесци води. Лекови ће се обезбедити бесплатно. Пошто ће се лекови издавати на рачун **Правителства** (владе), Илија М. Гарашанин је **упозорио да се у извршенију налога овог совестан буде, да се излишни трошкови избегну,** а посебно је захтевао да се лекови на рачун Правителства могу издати само пошто се претходно покаже **свидателство (потврда) свог убогог стања.**

Седам месеци касније Илија Гарашанин је потписао решење које је, у ствари, донео кнез Србије Александар Карађорђевић. **Као што је височајше решено да се сиротним ученицима кад у болест падну из правителствене (владине) апотеке лекови бесплатежно дају, тако је на представленије Попечителства просвештенија у согласију са Советом, благоволила његова светлост Књаз Господар наш одобрио и решио да се и ученицима Клирикалног училишта (Богословије), који су сиромашни, исто онако као и осталим убогим ученицима, лекови из правителствене апотеке безплатежно издају.**

Тако су ученици световних и духовних школа изједначени у правима да бесплатно користе лекове из државне апотеке ако су сиромашни и то могу и доказати.

Припремила *Маша Кањански*

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

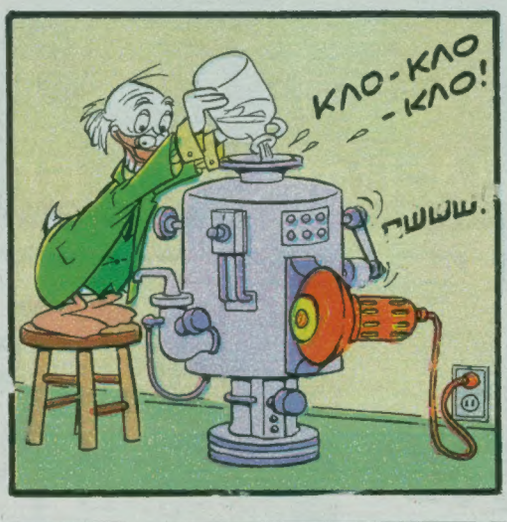

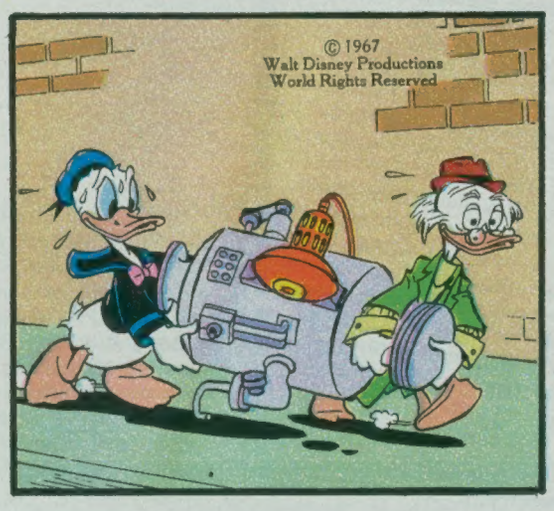

ЛЕТЕЋА ПАСТА ЗА ЗУБЕ

Роберт Мекмет отворио је у Њујорку музеј ствари намењених широкој потрошњи које, из сасвим разумљивих разлога, никада нису нашле пут до купца

Бездимне цигарете

„Премијер" је можда најскупљи од 75.000 производа које купци никада нису прихватили. Компанија је утрошила 325 милиона долара да би направила ову врсту цигарета које, кад се запале, немају дима. Невоља је била што „премијер" никоме није одговарао. Један од разлог што људи уопште пуше управо је тај (незаменљиви) осећај да, кад упалиш цигарету, осетиш никотински дим у устима. Ова цигарета једино би била по вољи непушачима, али они ионако немају потребу за никотином.

Марамица убица

– „Аверт" делује као обична папирна марамица – објашњава Мекмет, иначе уредник недељника „Рекламе у служби потрошача". – Ипак, та марамица друкчија је од осталих јер је направљена на научној бази. Када се 1984. појавила на тржишту, рекламирана је као вирус убица. Чим би човек истресао нос, посебне хемикалије у „аверту" уништавале су те вирусе. А зашто би неко купио папирне марамице које су скупље од осталих само зато што би оне „убиле" вирусе кад их бациш у канту за ђубре?

Прљав ал' мирише

Дах свежине у вашој гардероби! Без муке до чистоће! Ово су само неки од рекламних слогана који су пратили „прах-дах", „производ који ће вам променити и олакшати живот". А та промена била је следећа. Уместо да опереш џемпер, кошуљу, веш... ставиш све те ствари у машину за сушење, сипаш „прах-дах" и извадиш гардеробу к'о нову.

– Потрошачи нису насели на подвалу – каже Мекмет. – Ствари јесу мирисале, али су остајале прљаве. А шта може да буде горе од тога?!

Уместо на четкици, паста на плафону

Деца су била пресрећна, али шта вреди кад родитељи нису делили њихово одушевљење. Паста за зубе „доктор Кер" (нешто као – брижни доктор) продавала се, уместо у туби, као спрејбочица. Није онда чудно што су се деца радовала. Притиснеш пасту, а она се распрши и по четкици, зидовима, огледалу, плафону...

Тост јаје

Ако јаје може да буде кувано, печено, зашто не би било и – тостирано? Ујутру, за доручак, ставиш у тостер јаје припремљено као кришка хлеба. Невоља је била што се то печено јаје, ма колико дуго тостирано, ипак распадало. Купци су сместа схватили мане овог производа и нису хтели ни да га погледају. Завршио је као још један од експоната промашаја у Мекметовом музеју.

Попити председника у чаши пива

Велике компаније уобичајиле су да ангажују познате личности за рекламирање својих производа. Невоља је кад се одабере погрешна особа. Тако је Били Картер, брат бившег америчког председника, пустио на тржиште пиво са ликом Џимија Картера. Када је овај изгубио на поновним председничким изборима, „Џими Картер" пиво нико ви-

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ше није куповао. А било је и лошег квалитета, додаје Мекмет.

Храна за мале и велике бебе

Да ли сте приметили да мајке (често и очеви) под паролом „само да се не баци!", поједу храну коју спреме за бебе? Дечја храна обично се пакује у малим теглама. Ако је воле и родитељи, зашто да се не пакује у већим теглама! Под називом „сингл" (сам) та макси-храна појавила се пре неколико година на тржишту. Нешто због тога што би родитељи тешко признали да „краду" оброк од деце, нешто и због непопуларног назива, ова храна остајала је недирнута по полицама самопослуга.

Храна и вино за расположење фино

Компанија „Хамбургер Хелпер" појавила се на тржишту са полуприпремљеним оброцима. Ништа чудно, америчке продавнице преплављене су оваквим производима. Дотична храна разликовала се од друге јер је у једном делу паковања било и вино у теглици. Оброк би био готов тек кад би се вино помешало са храном. Највећи број потрошача, који обично ни не читају упутство за припрему, мислио је (сасвим логично) да вино треба попити. А оно је имало грозан укус. Није било друге него да и овај производ, као потпуно презрен од купаца, заврши у Мекметовом музеју.

В. С.

И КАКО СЕ ПОСТАЈЕ МУЛТИМИЛИЈАРДЕР

СОПСТВЕНА СМРТ ЈЕ БИЗНИС!

Вековима се говорило „богат као Крез" да би једнога дана 1830. настао израз „богат као Ротшилд" који се користи и данас...

Ротшилди су појам већ два и по века, колико траје њихово царевање у свету великих финансија. Има их на свих пет континената и сви су повезани чврстим породичним везама. Вероватно нико сем њих самих није у стању да докучи цифру капитала који поседују, али је извесно да је астрономска. У чему је тајна Ротшилда? Како су постали то што јесу? Ево приче са почетка њихове богаташке снаге.

Мајер Амшел се родио почетком 18. века у Франкфурту, у сиромашној породици, па када му је умро отац морао је да прекине школовање и почне да ради. Презиме није имао, као што то нису ни остали Јевреји широм Аустроугарске царевине, па су га људи прозвали Ротшилд – по ознаци на кући у којој су становали: на немачком „Ротен шилд" значи „Код црвеног грба". Дакле, Мајер Амшел почео је као старинар. Али! И хрпе одбачених ствари крију благо, само ако неко уме да га нањуши, а поготово ако је у питању старо гвожђе и уопште метали. Тако је Мајер Амшел издвајао и склањао на страну сваки новчић који више није био у оптицају, одбачене медаље, амблеме са старих оклопа и штитова, све што је могло да се спасе из гомила гвожђурије. И тако годинама, док није настала завидна колекција.

Ускоро је Мајер Амшел отворио антикварницу, и то у угледној и цењеној кући „Код зеленог штита", иако, наравно, презиме није променио. Неколико година доцније та кућа постаће прва Ротшилдова банка!

Надмудрио Енглезе, принца и разбојнике

Испало је да је и принц Вилљем од Хесе-Ханауа гајио исту колекционарску страст као и његов скромни поданик Ротшилд. Али, поданик је једнога дана понудио суверену своју, тада већ веома вредну, збирку, уз дубоки наклон и понизне речи:

– Имам ту огромну срећу и част да служим Вашу превисоку и принчевску светлост и да молим за дозволу да будем Ваш снабдевач...

Добио је дозволу, па се ускоро на кући „Код зеленог штита" нашао и владарев амблем. Био је 21. септембар 1976. године. Деценију и по доцније Ротшилд је постао принчев лични банкар. Послови су се разгранали већ по целој Европи, а један је постао нарочито уносан, али тога се требало досетити.

Принц Хесе-Ханау годинама је изнајмљивао саксонске плаћенике енглеској круни којој је недостајало војника за „послове" у америчким колонијама, а и за непрестане чарке са суседима преко Ламанша. Али, док су Саксонци безбедно путовали до Енглеске, са новчаном накнадом у обрнутом смеру није било тако. Уопште, новац није било лако преносити по Евро-

Ово је први геније из рода Ротшилда: Мајер Амшел

Пет синова, пет банкара и магната: Амшел, Натан (Лондон) и Јакоб (Париз), па Саломон (Беч) и Карлман (Напуљ)

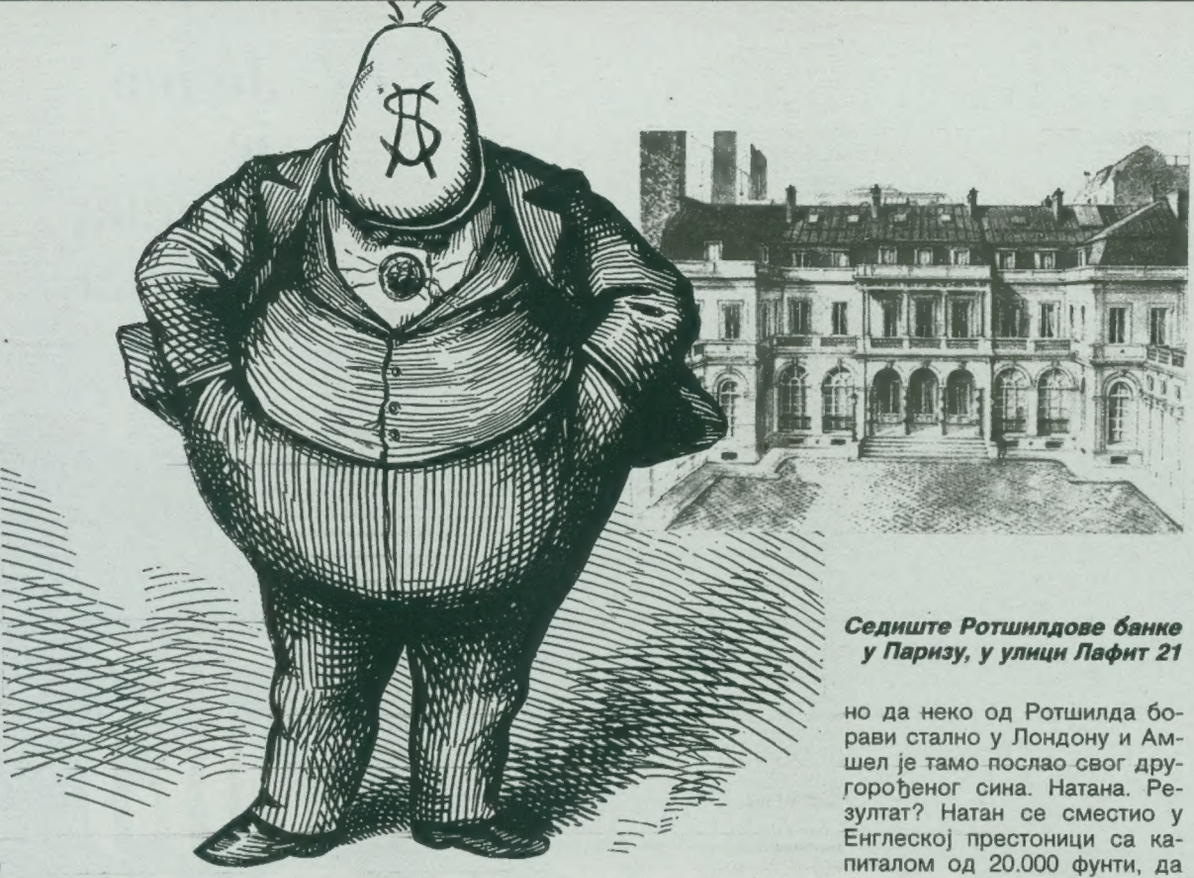

Седиште Ротшилдове банке у Паризу, у улици Лафит 21

пи, иако су се трговци и банкари довијали на све могуће начине, измишљајући ковчеге са дуплим дном и разна скровишта. Друмски разбојници, међутим, често су освајали плен, па је преношење новца било и ризично, и скупо и дуготрајно.

На равној нози са енлеском банком

Мајер Амшел нашао је решење. Како су Ротшилди – то јест он и његових пет синова – у то време већ увелико куповали у Енглеској вуну и памук да би их продавали по Европи где је та роба била многоструко скупља и све траженија, банкар је једнога дана подигао принчеву накнаду у Банци Енглеске (Бенк оф Ингланд) – и њоме платио робу. А како је платио готовином, добио је и попуст.

Наравно, овим је Ротшилд избегао превожење свог новца до Енглеске и принчевог из Енглеске у Франкфурт. Уместо тога, превезао је робу, распродао је по папреној цени, принцу исплатио његов новац и задржао огромну зараду. Пошто је принц добио талире, а Енглези су платили у фунтама, то је банкар зарадио и на курсној разлици, будући да је принцу, наравно, укалкулисао сав онај ризик око путовања и обезбеђивања новца. Био је то само теоријски ризик, али, све кошта, зар не?

Посао око изнајмљивања плаћеника потрајао је пуних двадесет година. Али, чим је отпочео, испало је да је згодно да неко од Ротшилда борави стално у Лондону и Амшел је тамо послао свог другорођеног сина. Натана. Резултат? Натан се сместио у Енглеској престоници са капиталом од 20.000 фунти, да би петнаестак година касније пословао на равној нози са Енлеском банком и одобрио, рецимо, британском краљу кредит од сто хиљада... И тако даље.

– И остали синови постали су банкари: Соломан у Бечу, Калман у Напуљу, Јакоб у Паризу, а најстарији Амшел остао је уз оца, у Франкфурту.

Немогуће би било и у најкраћем описати њихов непрестани успон током векова. Рецимо само да су француски Ротшилди постали барони, да је Јакоб, у ствари, чувени Балзаков лик банкара Нуцингена, а да је његов најстарији син Алфонс инспирисао Мопасана за „Бел Амија".

Изгледа да су сви Ротшилди наследили генијални таленат свог претка Мајера Амшела, пошто је сваки од њих, а тако је и данас, увек увећавали сопствено – и заједничко богатство. За крај нека остане можда најневероватнија истинита прича како се све може увећати богатство. Догодило се то 1929. године.

На берзи је важна – глума

Још је стари Мајер Амшел добро знао да сакрије оно што није за свачији поглед, поготово када је реч о порезницима, па је иза своје прве радње, антикварнице, имао прави тајни лавиринт ходника и скровишта. Праве ствари и оне звецкаве „стварчице" налазиле су се по тим лагумима, не у излогу. А доцније, када су Ротшилди већ разгранали своје банке по Европи, слу-

жили су се шифрованим језиком за који је само један међу њима, Карлман, и то само заједно с оцем Амшелом, знао кључ. Било је ту помешано више језика – и хебрејски и јидиш, уз имена из бечких оперета и наслове италијански комедија. Тако је, рецимо, новац који је припадао принцу Виљему имао назив „сушена риба"!

Деценијама се овако чувала и преносила пословна тајна. И никада нико није успео да продре у тајну величине ротшилдовског богатства. Наједном, године 1929. догодио се невероватан скандал на берзи. Причинило се да су Ротшилди крахирали, пошто су нагло почели да распродају своје хартије којима је из часа у час падала вредност док нису даване у бесцење. У парискоj берзи зазвонило је звоно, пукао је глас да су сил-

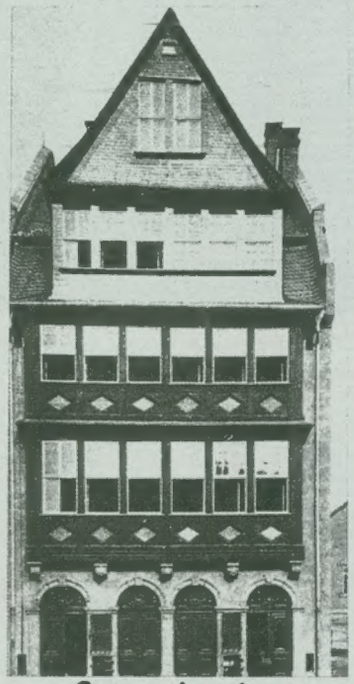

Стара кућа у Јуденгасе (Гету) у Франкфурту

не компаније и банке отишле у пропаст!

Само неколико сати доцније господа Ротшилди поново су покуповали све своје деонице за будзашто. Е, тада се тек разјаснило шта је посреди: барон Едуар де Ротшилд умро је у својој шездесет првој години, али је пре судњег часа научио своје наследнике да поступе баш овако. Јер, платили су порез на наслеђену имовину према вредностима коју је она имала у часу када је на берзи пала у бесцење. Пардон, лажно бесцење!

Требало се и тога сетити, али Ротшилди знају да је и смрт уобичајена појава, дакле, погодна да се из ње извуче профит...

М. К.

СВА ЈАЈА У ЈЕДНУ КОРПУ...

У династији Ротшилда жене нису имале никаква права, као да не постоје. Тако је у тестаменту који је стари Мајер Амшел оставио писало да његове „кћери, зетови и њихови наследници немају никаквога учешћа у фирми Ротшилд и синови" као и да им отац „никада неће опростити ако узнемире синове у мирном поседовању њихових добара..." Мислите да је ово сурово? Верујете ли да се можда неко дрзнуо да не поштује последњу вољу оца породице?

Ни говора ни о једном ни о другом. Ипак, женска чељад рођена у породици Ротшилд имала је – ротшилдовске гене. А то значи да увек постоји начин за богаћење, само га треба пронаћи. Било је следеће: оне су се удавале у сопственој породици, па је профит био двострук јер се ништа није крњило! Традицију је први отпочео Јакоб, а после: девет од укупно тринаест Ротшилда треће генерације поженило се рођакама – тј. кћеркама сопствених стричева. Или, на 58 бракова уопште кроз генерације ових банкара, 29 – тачно половина – отпада на рођачке. Дакле, стицати, стицати и стицати, па чувати, чувати, чувати. Или народским језиком, они су сва јаја држали у једној корпи и добро пазили да је не преврну...

Једна је Јелена Анжујска

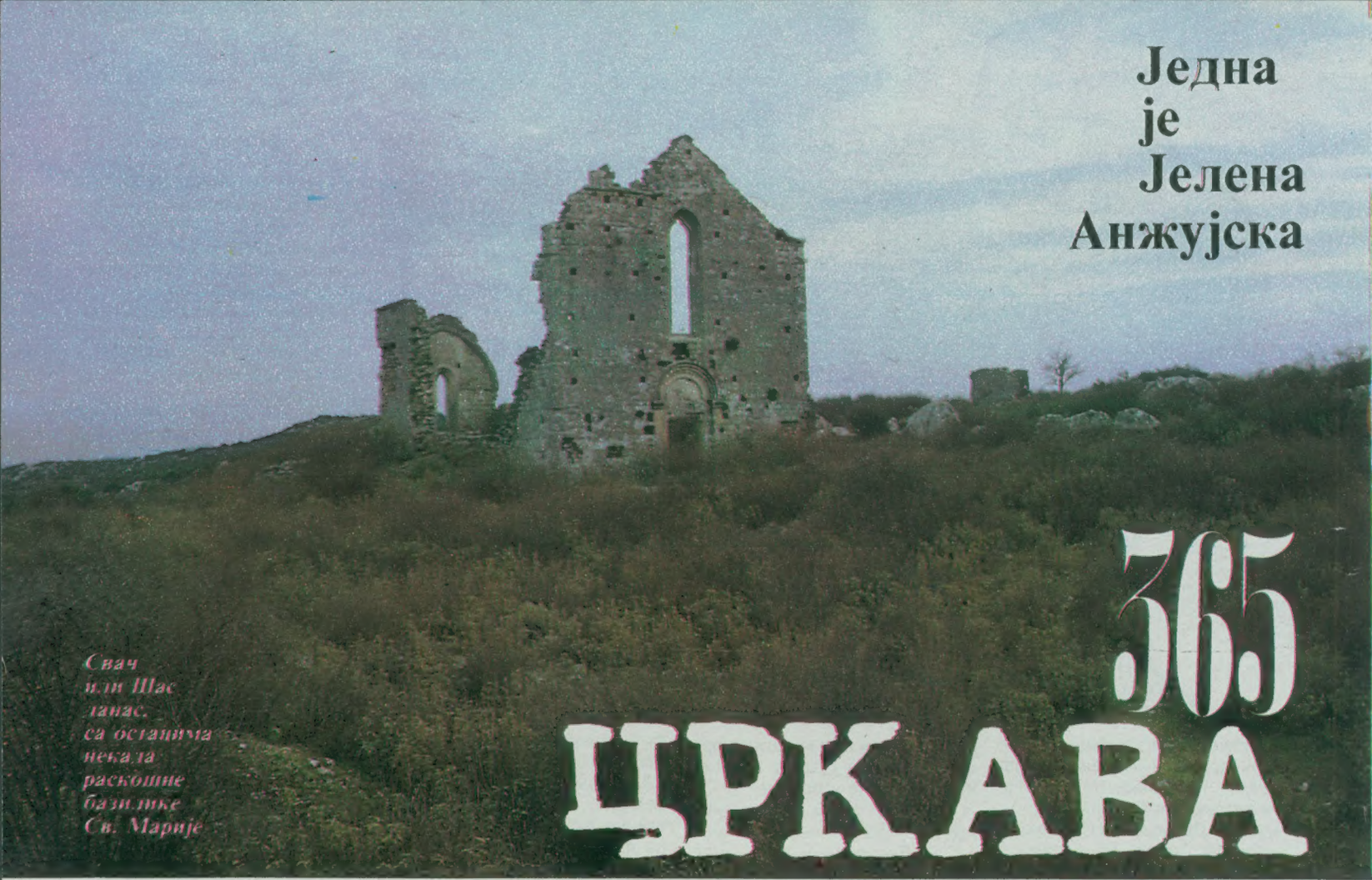

Свач или Шас данас, са остацима некада раскошне базилике Св. Марије

365 ЦРКАВА КРАЉИЦЕ МАТЕРЕ

Иако је основала прву женску школу у Србији и била прва жена градитељ код нас, њеног племенитог лика данас нема ни на једној фресци

Тачно 23 километра североисточно од Улциња, иза села Круте и знаменитог Владимира, указују се с десне стране друма сиви, високи зидови рушевног здања. Самују на стеновитом брегу обраслом у драч и дивљи нар. Беласају се кости зверињa. Осамљен пут неба, тај моћни костур старе грађевине, некада раскошне цркве, немо се огледа у водама Шаског језера. У њему благо разноврсних риба. Крици барских птица, у сутон. Изнад крстари орао. Краљевски.

То је Свач, или боље рећи, то је био Свач, односно Шас, како назив древног града гласи на албанском. Сада, на прагу 21. века, у њему нема никаквог људског станишта, ниједног становника. Међутим, он је ипак један од најживописнијих „мртвих градова" на нашој обали.

Историјски подаци о Свачу су штури, за разлику од богатих археолошких налаза који још чекају детаљнија испитивања стручњака. Али, и из једних и из других назире се прошлост достојна поштовања не само због дугог низа година. Из њихове полутаме и данас светли неколико знаменитих ликова које није успео да заметне ни неумитни пепео више од девет векова... Међу њима, се сигурно издваја узвишена Јелена, Јелена Анжујска, жена краља Уроша I. Краљица Јелена.

Свач се први пут помиње прадавне 1067. године као епископски град. Око 1183. освојио га је Стефан Немања, односно Стефан Првовенчани, брат св. Саве, и са осталим зетским градовима припојио Рашкој. Године 1242, после безуспешне опсаде Улциња, горопадни Монголи претварају овај дотад веома живи град у право згариште. Из тог ништавила сјај и пуни живот враћа му краљица Јелена. Приповеда се да је у њено доба Свач имао толико цркава колико је у години дана! Данас се распознају темељи само осам богомоља. Најочуваније су романичка катедрална Црква св. Јована Крститеља и фрањевачка Св. Марије. Њене зидине, по којима се само наслућују сва некадашња лепота и вештина неимарства, дело су ума и бриге краљице Јелене, Урошеве удовице. И видесмо, још испуњавају око и поглед.

Клетва и крвав зец

Ко је, уистину, „госпожда Јелена", како је с дужним поштовањем назива њен савременик, биограф и пријатељ архиепископ Данило? Ко је та владарка коју народ и сад од милоште ословљава са „света Јела" и „краљица мати"? Зашто се он, народ, без обзира на веру, и данас окупља око њених бројних задужбина на Дан св. Јелене, 3. јуна по новом, односно 21. маја по старом календару?

Памти народ и књиге старославне, царицу Јелену Душанову, кнегињу Милицу Лазареву, госпођу Јелу Балшићеву, Јерину Ђурђеву, царицу Мару Бранковићеву... Али ова Јелена, Урошева, рода прекоморског, мајка

Када је, одакле и како стигла ова тканина од кашмира у древни Свач? Из истог времена потичу и златни крст и медаљон

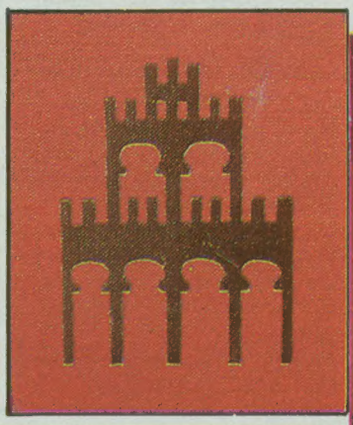

Тврђава Свач на новцу који је ту кован у 15. веку

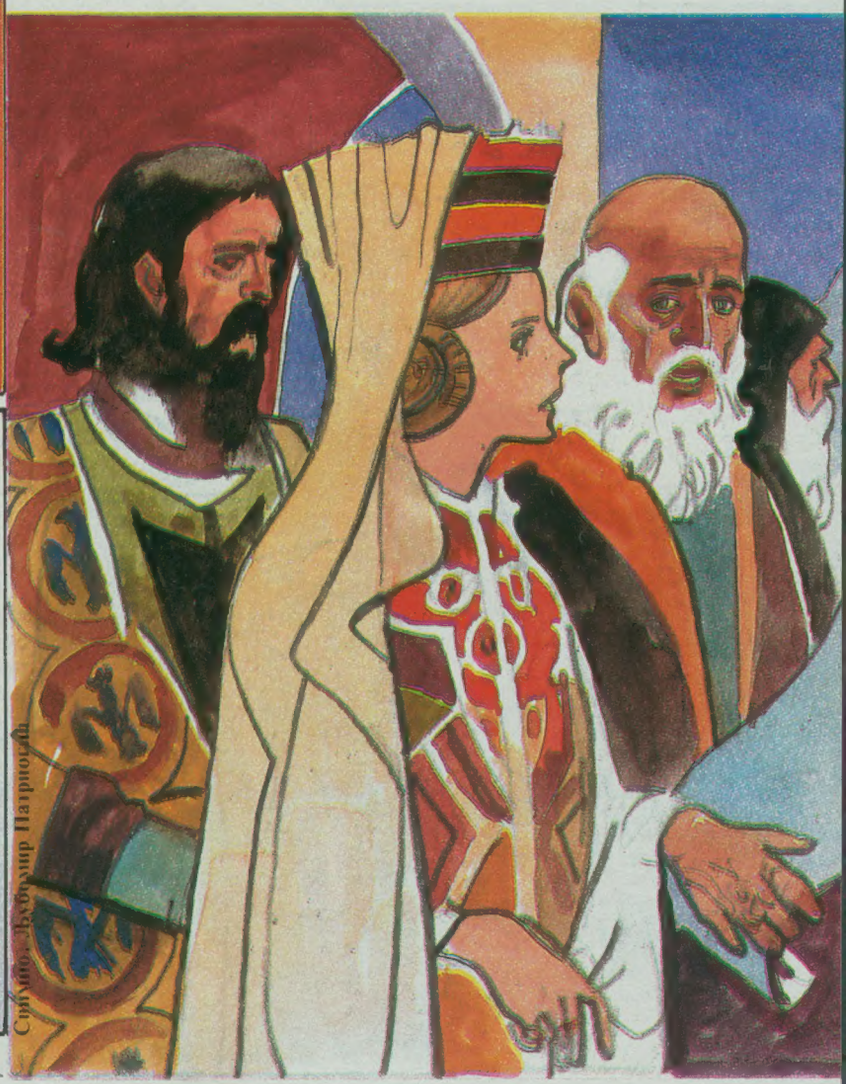

Стилизовано Дубровић Патриоти

двојице краљева, Драгутина и Милутина, била је у српској држави највиђенија личност пуне 64 године!

У многим крајевима и племенима Црне Горе и данас је живо предање о овој многопоштованој краљици. Ту усмену успомену нарочито чувају Бјелопавлићи.

У доба „свете краљице Јелене" живели су ту Лужани, старо српско племе. Кажу да су били тако безбожни и осиони да им је свештеник морао пред богомољу износити нафору, парчиће посвећеног хлеба који се у православној цркви узимају после литургије, које би они бесно набадали копљима и давали један другом да једу...

Једног дана окупили се Лужани на свом племенском сабору на месту Јеленку, код Цркве св. Николе, кад из Зете наиђе краљица Јелена на путу за Оногошт, односно Никшић. Владарка их гласно поздрави: „Помози бог и браћо Срби!" Али, од силних Лужана слабо ко је удостојио одговора. Штавише, на њен захтев да јој неко покаже пут за Оногошт, Лужани јој у знак презрења дадоше неког Бијелог Павла, званог Ликогаћа, који је доскитао однекуд из њене земље. Кад она успут дознаде одакле је Павле, да је слуга лужанског бана и да га овај слабо држи, разљути се и прокуне Лужане, а њега благослови речима: „Нека их, дабогда међу њима крвав зец ускочио и око њега се сви исклали, а што остало то теби у подножју било!"

И гле чуда: у тај мах пројури зец поред лужанског сабора и један Лужанин потегне копљем на њега, ал' га не погоди већ убије главара једне угледне породице. Наста невиђен покољ међу Лужанима, тако жесток да је крв потекла кроз цркву низ падину која се од тада зове Крвавче. Сазнавши за ово крвопролиће, поклаше се лужанске породице по кућама и чобани у планини тако да од племена не оста жив готово нико. И данас, кад је на помолу свађа, Бјелопавлићи је смирују речима: „Нећемо се ваљда поклати к'о Лужани!"

Зашто је Бојана пуна рибе?

Приповеда се такође да је краљица два пута покушавала да гради себи двор на брду Граћу, у Мркојевићима, где се и данас назиру неки темељи, али је сељани сваког пута одбију. Озлојеђена, напусти Мркојевиће и подигне себи двор на месту данашњег старог Бара, говорећи да ће га „бар ту сагрaдити". Тако је, наводно, Бар добио име.

И неки други географски називи потичу, по веровању, од ње. Путујући, тако, кроз неку густу шуму ка Оногошту, она рече да је то права „вучја гора" и отуда јој име Вучица. Угледавши Башину воду, ускликнула је „Баш је ово вода!" Постоје и село Јеленак, Краљичин мост, извор Краљичино око... У близини манастира Ждребеника, односно Ждребаоника, који је данас у рушевинама и који су подигли Немањићи, краљица је држала ждребад, па је по њима место и названо. Село Творило, где јој је пасла стока, добило је име по творилу, дрвеном обручу којим се даје облик сиру. Најзад, и река Бојана издашна је рибом свакојаком захваљујући краљици Јелени. Наиме, она је, путујући, упо-

зорила свог пратиоца да ће улов рибе бити стално велики у оној води у коју она баци неки завежљај. То је учинила са обале Бојане, па је од тада ова река заиста пуна и слатководне и морске рибе.

Међутим, ако се разгрне ова густа прећа легенде и пажљиво проуче писмени подаци о овој изузетној личности, искрсава из таме времена један уистину богат живот.

Иста за све

Ни данас, пуних седам и по векова од Јеленине појаве

на сцени наше прошлости, не зна се поуздано њено порекло. Сви стручњаци се слажу у тврдњи да је „од племена царска од рода фрушкога" (француског), како пише архиепископ Данило, док је напуљски Анжујци, Карло I и II, називају рођаком.

Негде око 1245, политичким везама, млада француска племкиња удаје се за српског краља Уроша I. Иако страног порекла, друге вере и језика, она ће радом, добротом и љубављу донети Србији дотад невиђен, пре свега културни и хумани процват.

Свестрано образована и надарена, отмена и благе нарави, исту љубав указивала је и моћнима и убогима. За гладне је довозила жито чак из Италије, хранећи их својом руком, и овде, у овом Свачу.

По томе што је у српској историји прва учинила оно што није нико пре ње, Јелена Анжујска је такође јединствена личност.

Мало је познато да је управо она оснивач прве женске школе у Србији. У свом двору, у Брњацима, у горњем току Ибра, Јелена је окупљала не само властелинске, већ и сиромашне и одбачене девојке, учила их везу и другим рукотворинама, а затим удавала уз богат мираз. Ту је организовала и „писарницу црквених књига" и основала радионицу за израду предмета украшених златом, сребром и драгим камењем. Она је и прва жена градитељ у српској историји: по угледу на мушке владаре, подигла је себи задужбину – манастир Градац недалеко од Немањине Студенице – здање нове и чудесне лепоте за које је доводила неимаре не само с мора, већ, вероватно, из Италије и Француске.

Поштујући укус свог времена, и краљица Јелена радо и раскошно дарује богомоље. Њени поклони путују у Св. Гору, у Јерусалим, Италију, истовремено и подједнако за њене, католичке, и мужевљеве, православне цркве. И обе вере, и архиепископ српски и папа римски, одаваће јој заслужну захвалност и пажњу.

Али, она је и својим односом према мужу, краљу Урошу, показала сву своју доброту и оданост, што народ није заборавио до данас.

Смакнуће, земљотрес или куга?

Кад је оженио лепу Францускињу, Урош је имао око 40 година. Неки сматрају да је то било 1243, други 1245. године. Од мушких потомака супружници су изродили Драгутина и Милутина, доцније такође значајне српске владаре.

Не допуштајући да се образују нове породичне области, краљ Урош долази у сукоб са старијим сином Драгутином који за себе захтева део државе. Уз помоћ угарске војске Драгутин устаје против оца, побеђује га код Гацка и свргава с престола 1376.

Без власти и круне, Урош креће у неизвесно прогонство. Али, краљица Јелена верно остаје уз мужа чак и кад западa у беду, све до његове смрти, кад га брижно сахрањује у Сопоћанима.

Од сина, краља Драгутина, Јелена добија приморске области између Дубровника и Скадра, око Требиња и Плава у Зети. Описујући састанак између мајке и сина после смрти супруга, односно оца, архиепископ Данило сведочи да јој је млади краљ нудио део земље коју, како је рекао, неће да задржи сву за себе попут његовог оца. Мудра мајка не одговара на понуду нити га кори за неувиђавно понашање према родитељу, већ му пажљиво, с пуно мајчинске љубави, предочава људску таштину и ништавило земаљског блага и уживања. Схвативши мајчине речи и њен топли прекор, Драгутин пада пред њене ноге и у сузама моли за опроштај.

Прихватајући Приморје да би бар тако била ближа својој постојбини, Јелена обнавља старе и подиже нове цркве и градове. Упамтиће с болом и биће сведок крвавог десетогодишњег рата за престо између синова, рођене браће Драгутина и Милутина, кад су обојица огрезли у крви, а земљом завладали глад, очајање и крв. Победиће Милутин 1312. и, мада безобзиран, себичан и свиреп, горко и искрено плакаће на вест да је 8. фебруара 1314. умрла његова толико поштована мајка.

После скоро тридесет година владавине Јелена напушта престо и, према обичајима свог времена, посвећује се монашком животу. Своје области предаје унуку Стефану, Милутиновом сину, доцније чувеном Стефану Дечанском. Повлачи се у свој двор у Брњацима и, чинећи добра дела, живи тихо, монашки.

Записано је да се поворка с краљичиним телом кретала по највећој хладноћи од Брњаца до задужбине Градац. Тужна вест да је више нема болно је одјекнула и међу властелом и међу бедним. Сви су јој остали дужни и сви су је искрено жалили. Призор је био такав, бележи биограф, „да би и сам хладни камен заплакао"...

* * *

Зна се, дакле, да је Јелена Анжујска вратила и живот и његов сјај Свачу, односно Шасу. На његовим рушевинама, од којих су године и сунце, кише и студен ипак били моћнији, још се уочава онај градитељски стил тако својствен њој и њеном добу. Не треба сметнути с ума да је овај град обновљен неких век и по пре Косовске битке и чак два и по века пре открића Америке!

Његова даља судбина, поготово у 16. веку још је неистражена.

На новцу кованом у Свачу у 15. веку представљена је његова тврђава, сва у раскошним ренесансним облицима... Али, кад су Турци 1571. заузели и Улцињ и Свач, живот у њему нагло је пресечен. Чиме и како – остаје тајна. Да ли су османлијски освајачи одвели све његове житеље у ропство? Да ли је још један од толико земљотреса био разорнији, јачи? Да ли је још једна од иначе честих епидемија куге, или друге болештине, била смртоноснија од претходних?

И данас се између његових зидина могу наћи људске кости, сиве од талога прошлости. Чије ли су? Можда стаситих соколара стасите Јелене Анжујске које њихови соколови још дозивају кликтањем.

Иван Лончар

Илустровао: Бранислав Јовановић

МА ШТА

КАЖЕШ

КАД ЛЕКАРИ ПОЖУРЕ

Седамдесетпетогодишња Американка Ема Бреди умрла је тачно пет недеља пошто су је лекари прогласили мртвом. Ема је у болницу у Пасадени примљена 24. јануара због срчаних сметњи а када је, у једном тренутку, срчани мишић стао, лекари су је сместа прогласили мртвом. Међутим, кад су њени најближи рођаци дошли

да се последњи пут опросте с њом, приметили су да Ема још дише. Разуме се да су сместа позвали помоћ и госпођа Бреди је поживела још пет недеља. Након новог срчаног удара који је био кобан лекари пуна два дана нису журили да је прогласе мртвом. Сигурно је сигурно. ■

ОД ИДИ АМИНА ДО ПРИСЛИЈА

За оне који желе да сазнају све о бесмртном краљу рокенрола Елвису Прислију овог пролећа почиње упис на курс који се одржава на универзитету америчке државе Ајова. Предавач је Питер Френсис Џозеф Назарет, велики поклоник Прислијеве музике, који је од 1956. до сада сакупио 120 албума, 35 синглова и више од 100 албума на којима су снимљене песме и певачи који су инспирисали краља рокенрола. Иначе, Назарет долази из Уганде и био је члан владе свргнутог диктатора Иди Амина кога, поред осталог, оптужују и за људождерство. ■

БОГОВИ И РУЖНЕ РЕЧИ

На платоу Гизе, чувеном археолошком налазишту, у децембру прошле године нађено је 36 глава исклесаних у кречњаку. Није поуздано утврђено шта представљају, али је зато примећено

да ниједна нема лево уво. По Мансуру Баураику из египатског уреда за антиквитете, клесари су намерно секли уши главама које су правили како покојници, које су представљале не би чули ружне ствари које причају богови. ■

ДИКТАТОР ПА ЕСКОРИЈАЛ

У обавезан део програма сваког туристе који дође у Шпанију спада и обилазак надалеко чувеног Ескоријала и Краљевске палате у Мадриду. Тако бар предвиђају туристички посленици и праве рачун без крчмара јер туристима је изгледа, много занимљивија базилика у Долини смрти у којој је сахрањен генерал Франко. Шта је то привлачније у диктаторовом гробу него у раскошној грађевини, туристички радници никако да докуче. А није да се не труде. ■

МЕКДОНАЛДС НА СУДУ

Најчувенији француски кувар Пол Бокиз недавно је тужио суду исто тако чувеног Мекдоналдса због тога што је злоупотребио његов лик

да би сугерисао својим потрошачима како су хамбургери бољи од Бокизових специјалитета. Уврђени кувар затражио је и вишемилионску одштету због нарушеног угледа, која, изражена у француским франциима, износи између 15 и 20 милиона. Шта је то што је толико разјарило Бокиза? Реч је о реклами на којој се види његов асистент који, замислите, машта о Мекдоналдсовом хамбургеру док помаже Бокизу у кухињи. ■

ТУЧА, ШТО ДА НЕ?

Италијански режисер Франко Зефирели, чувен као мајстор оперског и филмског спектакла, постаје све чувенији и по шокантним изјавама. Тако је недавно напао традиционалну средњовековну светковину у Тоскани јер је „нехумана према коњима", а затим је јавно подржао хулигане међу навијачима Фиорентине, клуба у чијој је управи седео. Не марећи за реакције које ће изазвати, Зефирели је сасвим хладно изјавио да потпуно разуме навијаче свог клуба који су пред утакмицу са Јувентусом гласно бројали од 1 до 39, подсећајући тако противничке навијаче колико их је страдало на стадиону Хејсел у Белгији пре седам година. „У том бројању нема ничег лошег", тврди Зефирели и поред тога што се због ове провокације на стадиону у Фиренци заподела невиђена туча.

Ништа мање узбуђења није изазвала ни Зефирелијева изјава дата поводом забране приказивања једног његовог документарног филма у неким арапским земљама. Филм је, иначе, цензурисан као неморалан јер се у њему појављују два акта: један је Микеланђелов „Давид" а други се налази на чувеној Ботичелијевој слици „Рађање Венере". Изнервиран забраном, Зефирели је Азурима вратио мило за драго изјавом: „Некада мислим да смо погрешили што смо интервенисали у Заливу. Требало је да их пустимо да се побију међусобно!" ■

Илустровао: Зоран Петканић Петко

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

©1992 by King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

САСВИМ ПОГРЕШАН, А ИПАК НАЈБОЉИ

ХАБЛ ДОБИО „НАОЧАРЕ"

Најскупљи телескоп света лансиран у космос показао се потпуно кратковид: његово огледало слало је мутну и разливену слику. Срећом, неко се сетио да позове у помоћ компјутере...

Довољно је само да погледате ове фотографије, па да вам буде јасно: велики телескоп у васиони није више кратковид. То се постигло захваљујући електроничарима који су помоћу компјутера прерачунали путање светлосних зракова који стижу из џиновских објектива. Само тако су астрономи последњих месеци могли да добију ове узбудљиве, досад невиђене фотографије. Телескоп је са орбите снимио, на пример, облаке материје око удаљене звезде Бета Пикторис. Густ слој компактних честица материје у облаку може бити неки нови Сунчани систем са планетама које се управо рађају. Научници су такође уз његову помоћ могли да прате џиновску олују у атмосфери око Сатурна и да, коначно, добију одвојене фотографије најмање планете Сунчевог система, сићушног Плутона и његовог великог месеца Харона.

Мајстори у космосу – априла 1990. кад је „Хабл" лансиран у орбиту, научници су се надали да ће открити многе нове чињенице које ће разјаснити настанак универзума. Да би у томе заиста успео и слао податке и са раздаљина већих од 10 милијарди светлосних година, чека га велики ремонт 1993. године.

Скандал какав се не памти

Изванредан инструмент, међутим, једва је успео да избегне неславну судбину. Неколико недеља пошто га је у априлу 1990. године у орбиту лансирао амерички васионски брод, НАСА и фирма „Перкин-Елмер" која је произвела огледало, морали су да признају страшну истину: васионски телескоп који је већ лансиран са седам година закашњења био је више него кратковид. Све што му није било пред носом видео је мутно, нејасно, разливених ивица!

Разлог: крупна фабричка грешка иза које је уследила читава серија незапамћених аљкавости у контроли. Инструменти за глачање главног огледала састругали су драгоцену површину по крајевима тако да је било исувише равно (за 2,3 микрона) што је оптичку жижу померило за читава четири центиметра! Резултат: зраци светлости који су стизали из дубине космоса падали су на огледало од титанског силиката разливени као бутер по топлом тосту, уместо да се концентришу у једној тачки. Главни кривац за ову грешку која је коштала неколико стотина долара била је капљица боје која је канула из апарата за контролу политирања!

Али, „хабл" је показао и многе друге мане. Откривена је грешка на стабилизаторском жироскопу, појавиле су се тешкоће са вибрацијама самог инструмента, снабдевањем електричном енергијом преко сунчаних паноа као и око преноса података и претварања оптичких у електричне импулсе. Укратко, скупи инструмент био је полуслеп и могао је, како-тако, да обради само 10 одсто времена колико је било предвиђено да осматра космос и исплати се шаљући ексклузивне новости из васионе.

Ремонт на небу

Како је онда могуће да „хабл" ипак шаље овакве

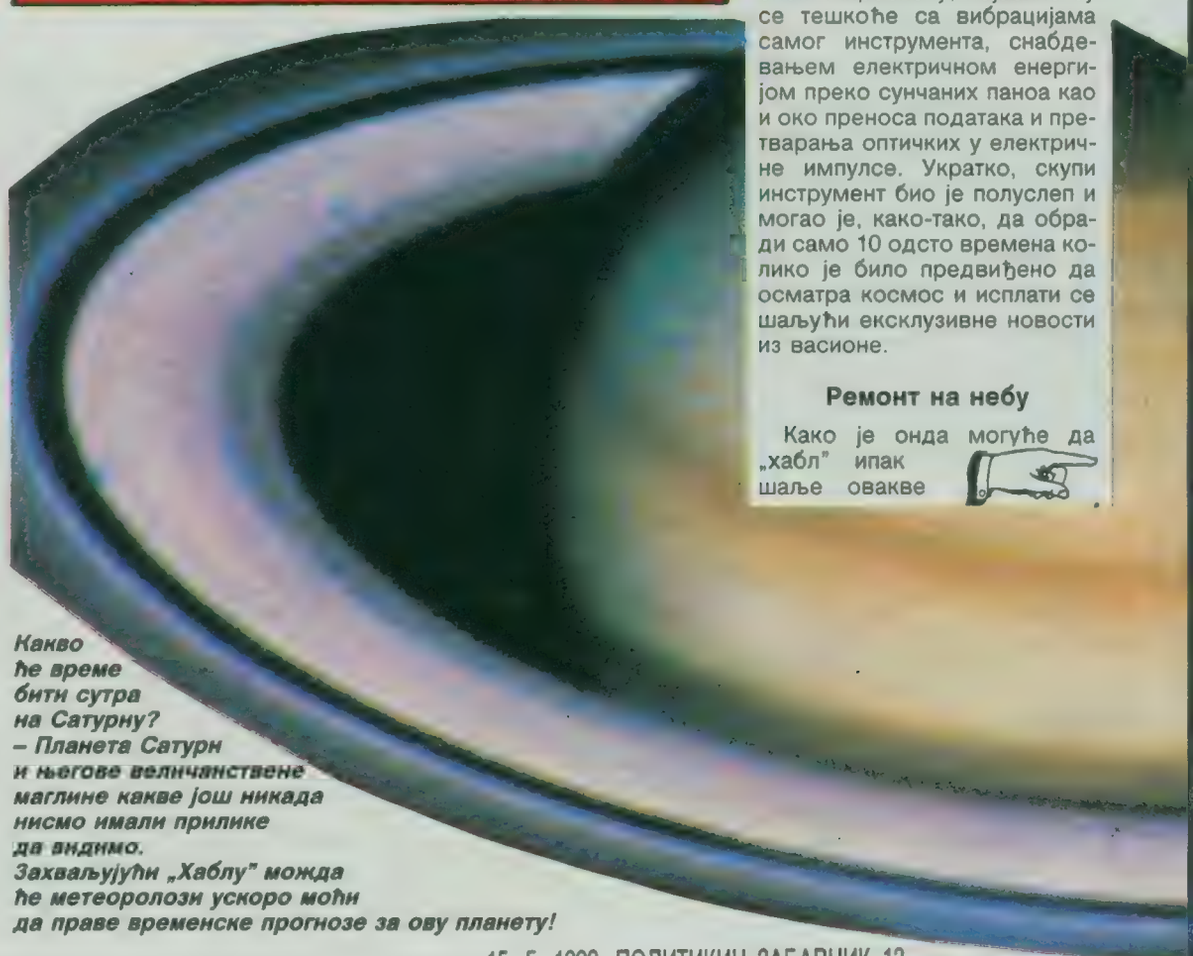

Какво ће време бити сутра на Сатурну? – Планета Сатурн и његове величанствене маглине какве још никада нисмо имали прилике да видимо. Захваљујући „Хаблу" можда ће метеоролози ускоро моћи да праве временске прогнозе за ову планету!

савршене снимке? Тајна је у компјутерима на Земљи које је група довитљивих електроничара, позваних да спасу што се спасти може, употребила, они су успели да математичким путем коригују светлосне зраке из васионе. Наиме, на основу теоријски утврђене позиције посматраног објекта у космосу они су израчунавали нормалну путању светлосног зрака који се погрешно преламао о погрешно огледало. Исправљена је њихова путања, а разливеност слике ишчезла је готово сасвим. Ови прорачуни подстакли су електроничаре и астрономе да их убудуће примењују на земаљске телескопе и побошљају њихове могућности.

На жалост, ова се врста досетке досад користила само кад су у питању суперсјајна небеска тела или планете. Али, разуме се, у усијаној тачки не могу се наћи информације које би могле да пруже мање светла тела која су за нас врло важна – каже Франческо Пареше, директор научног програма телескопа „хабл".

Каква је будућност васионских телескопа?

НАСА предвиђа да 1993. године упути у васиону мисију која ће извршити поправку најскупљег телескопа на свету од кога се толико очекивало. Посада ће у три изласка из васионског брода у васиону променити неколико камера и поправити жироскоп. Ремонт у орбити обухватиће и замену такозваног брзог фотометра, инструмента за мерење који је досад мало коришћен. Уместо њега биће постављен CoSTAR (Corrective optics STAR). Уследила би операција слична оној која се изводи на људском оку: између немоћног огледала и инструмената за мерење биће постављена два сочива. Ова хируршка интервенција на „небеском оку" омогућиће „хаблу" да много више сазна о настанку космоса али ће, на жалост, истовремено и коштати више десетина милиона долара што ће удвостручити ионако астрономску цену васионског телескопа, најоговараниjег у историји астрономије.

В. М.

Испод мрље, две коцкице – Плутон је најудаљенија и најслабије истражена планета Сунчевог система, око Сунца обиђе за 248,60 година! Уз то је и најмања. Да би се разликовала од свог великог месеца Харона, била је потребна снага „Хабла" (десно). Лево је исти снимак телескопом са Земље.

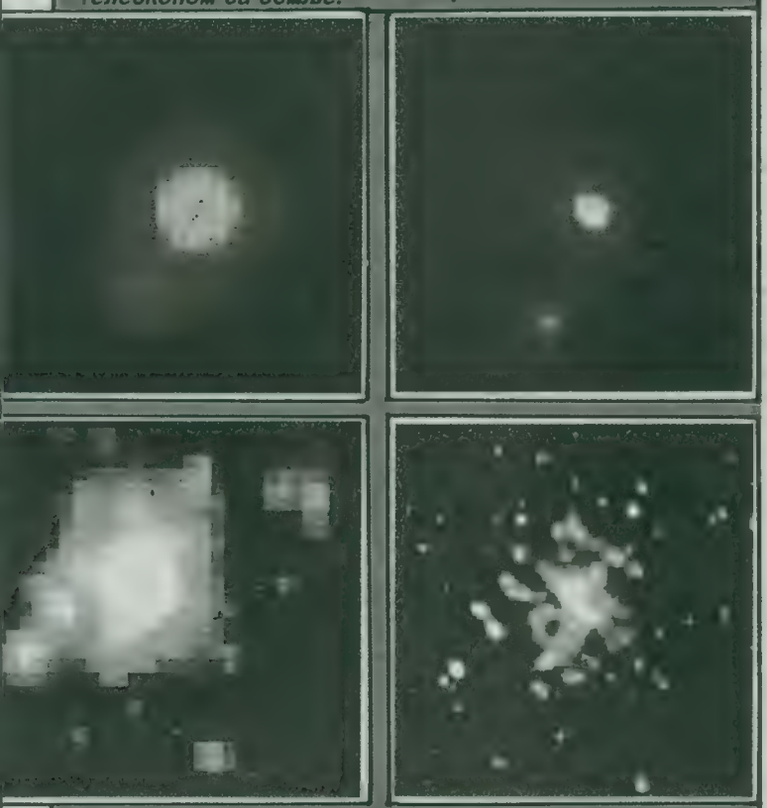

Звездана збрка – сазвежђе Тарантула, удаљено 160.000 светлосних година. Помоћу супермодерних телескопа инсталираних на Андима у Јужној Америци, види се само гомила звезда (лево). Сада, помоћу „Хабла", може да се види 60 малих сунаца (десно).

ТО СЕ ЗОВЕ – И

Пјер Кота вероватно је један од ретких људи који је у истом дану два пута избегао сигурну смрт

Пјер Кота, четрдесетпетогодишњи инжењер, журио је 22. јануара ове године на аеродром. Пошто се нешто дуже задржао на послу, за непуних пола сата требало је да стигне на авион и одлети за Стразбур где је имао пословни састанак.

Пут је био клизав. Седећи за воланом „реноа 18" Пјер је у једном тренутку изгубио контролу над воланом. Кола су почела да се заносе. Тај опасни плес завршио се кад је „рено" свом силином ударио у заштитну ограду, пробио је и почео да се тумба низ падину.

Срећом, у тренутку несреће туда је прошао непознати возач који је сместа одјурио до најближег телефона и обавестио полицију и хитну помоћ. Пјера су тешком муком извукли из готово

ИВИЦА СМРТИ

Камион са четири путника прерврнуо се и заустављао на самој ивици аутопута, на надвожњаку високом око десет метара

За Фила Томсона, запосленог у фирми „Крејт Рентал", био је то уобичајени радни дан. Почетком марта ове године преузео је посао око пресељења породице Филис која се селила из једног у други крај британског града Банберија.

У кабини поред Тила седела је Мери Филис, док су у контејнеру камиона, поред ствари, била два радника.

ИМАТИ СРЕЋЕ

уништеног аутомобила. За дивно чудо, осим неколико огреботина и модрица, прошао је без већих повреда. Лекари у болници у коју је пребачен закључили су да нема разлога да га задржавају у болници.

Срећан што је прошао без икаквих последица, Пјер Кота одлучио је да се пребаци на лионски аеродром. Ипак ће одлетети за Стразбур и то другим, ноћним летом „Ер интера".

Педесет пет минута по узлетању авион у коме је био и Пјер ударио је у планину и експлодирао. Од 96 путника и чланова посаде, само девет особа преживело је удес. Међу њима и срећковић – Пјер Кота.

– Све ми се чини да сам „истрошио" срећу за читав живот – каже Пјер.

Војници обезбеђују остатке авиона после несреће

У тренутку кад је Фил Томсон, возећи дозвољеном брзином, покушао да претекне један комби, камион се занео и полетео према ивици аутопута. На несрећу, у тренутку удеса налазили су се на надвожњаку. Ипак, неким чудом, камион се преврнуо и остао да виси над понором. Мери Филис је пролетела кроз ветробранско стакло и остала непомично да лежи на путу.

Остало троје путника преживљавало је праву агонију. У положају у коме се нашао камион нису могли, ни смели, ништа да предузму. Радници су били у чуду. Фил Томсон успео је некако да им довикне шта се догађа. Ни он се није усуђивао да изађе кроз прозор, плашио се да не поремети равнотежу камиона који се опасно љуљао над надвожњаком високим око десет метара.

Чекали су спасилачку екипу. Ватрогасци који су убрзо стигли најпре су челичним ужадима закачили камион, а тек онда кренули у акцију спасавања. С доње стране подвожњака поставили су мердевине и на контејнеру камиона направили отвор кроз који су успели да извуку раднике, а тек онда дозволили Филу да изађе кроз прозор кабине. ***В. С.***

ИЗЛОЗИ ЕВРОПЕ

МИНИ ФОРМУЛА 1992.

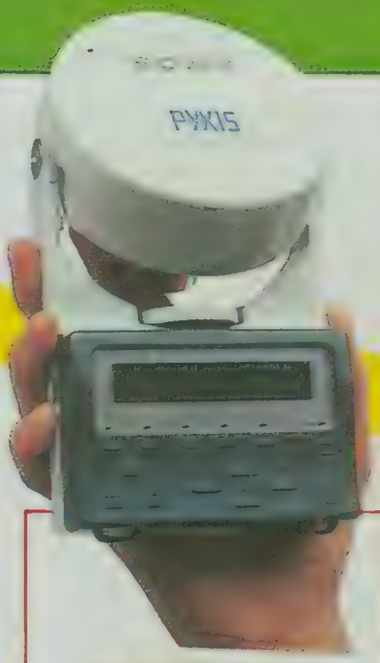

САТЕЛИТСКИ МИНИ КОМПАС

Најмањи уређај помоћу кога могу да вас нађу ако се изгубите тежак 590 грама, димензија 10x6x4 центиметра, у стању је да емитујући сигнале према сателиту да прецизан положај (географску ширину, дужину, надморску висину) места где се налазите, на копну, мору или ваздуху. Намењен планинарима, скијашима, поморцима и пилотима који доживе хаварију

КЉУЧ ЗА ТОЧАК

КОЧИ!

Најмањи уређај на свету који се, углавном илегално, уграђује у кола да би возача обавестио када га радар снима тако да може да припази на брзину. Овај модел је тако мали да може да стане у кутију од шибица и не треба га укључивати у електричну мрежу аутомобила – ради на батерије. Снимање радара осећа на удаљености од 1000 метара, таман да возач успори.

ИГРИЦЕ НА НАЈВИШЕМ НИВОУ

Први на свету џепни „стуб" за видео игре „Lynx" има све што треба на једном, и то врло малом, месту. Састоји се од екрана у боји са течним кристалима са чак 4096 боја, звучника и команди. Игре меморисане на мини картице, које могу да се мењају, имају изванредну графику и звучне ефекте.

БОЛИ МЕ УВО ЗА СВЕ

Минијатурни радио-пријемник за ултракратке таласе, пречника четири центиметра, лаган као перце (30 грама), качи се за уво помоћу малог држача, од ливене пластике, има га у више боја.

В. Милићевић

ФЕРАРИЈЕВА БОМБА

Најновији модел „F-40" права је „формула 1" прерушена у друмско возило, каросерија од кевлара. Испод хаубе мотор од 8 цилиндара са два турбо пуњача, запремине 7,9 l, развија 480 KS. Постиже 325 km/h. Од 0–200 km/h треба му само 12 секунди. Искључиво за обожаваоце марке који су уз то пребогати јер кошта „свега" 70 милиона динара.

ФАНТОМ

Ноћ у колиби од жеада

III ДЕО

ПИШЕ: ЛИ ФОЛК (LEE FALK)
ЦРТА: СТУ БЕРИ (SY BARRY)

ОВО ИСПОД НАС ЈЕ ТАРАЊАМО!
ЖАО МИ ЈЕ, АЛИ НЕ МОЖЕМО СЕ СПУСТИТИ!
FALK & BARRY 10/4
РЕКАО САМ МОРАМ ДОЛЕ!
НЕМОГУЋЕ! НАЗАД НА МЕСТО!
ШТА ЈЕ ОВО? ОТМИЦА?
РЕКОСТЕ ДА МИ ЈЕДИНО ПРЕОСТАЈЕ ДА СКОЧИМ!
ПАЗИ, НАОРУЖАН ЈЕ!
?
СТЈУАРДЕСО, ДОНЕСИТЕ ПАДОБРАН!
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved
КРУЖИТЕ НАД ПОЉЕМ! НЕ БИХ ВОЛЕО ДА ПАДНЕМ НА НЕЧИЈИ РОШТИЉ!
ОВАЈ ЈЕ ПОЛУДЕО!
ТАКО НЕКАКО! СРЕЋАН ВАМ ПУТ!
ШТА АКО МУ СЕ ПАДОБРАН НЕ ОТВОРИ?
ВАЉДА ХОЋЕ...
FALK & BARRY 10/5
ОТВОРИО СЕ!
ОДЛУЧИО ЈЕ ДА ИДЕ ДОЛЕ ПО СВАКУ ЦЕНУ!
ЗАШТО ЛИ ЈЕ ТОЛИКО ЗАПЕО?
1
ШТА ЋЕМО САД?
ПОСЛАЋЕМО ТРИ ИЗВЕШТАЈА...
КО ЛИ ЈЕ ОН?
ЗОВЕ СЕ ВОКЕР... ИЗ БЕНГАЛИЈЕ...
FALK & BARRY 10/6
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved

АВИОН ОДЛАЗИ!
ДА, АЛ' ПАДОБРАНАЦ ЈЕ ИСКОЧИО! ШАЉИ ПАТРОЛУ!
ШТА ЛИ ХОЋЕ?
ЊИ, ЈЕ ШПИЈУН ЊИ, ЈЕ ЛУД!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved
!
FALK & BARRY 10/7
ПАТРОЛА ГА ЧЕКА!
ОБАВЕСТИ ШТАБ! ХИТНО!
ШТА ДА РАДИМО?
НАРЕЂЕЊЕ ЈЕ ДА ГА УХВАТИМО ЖИВОГ!
FALK & BARRY 10/8
ОХОХО! ДОЛЕ ЈЕ ЗАКО ЗАНИМЉИВО!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved
ХЕЈ! СПУСТИЋЕ СЕ ПРАВО НА НАС!
ХВАТАЈ ГА!
ШПИЈУН ИМ УЛЕЋЕ ПРАВО У ШАКЕ!
УПЕТЉАО СЕ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
ХЕЈ!
ZZZ
ДУМ!
УХ!
БАМ!
ОХ!
ZZZ
FALK & BARRY 10/10
БУМ! ТРАС!
УХ!
ЕЈ, ЈАДАО!
ДУМ!
ШТА ОНЕ БУДАЛЕ РАДЕ ПОД ПАДОБРАНОМ?
ПОКУШАВАЈУ ДА УХВАТЕ ШПИЈУНА! ИДЕМО!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved
ЕВО ИХ!
ВОЈНИЦИ, ЗА ЊИМ!
КАКАВ ОДБОР ЗА ДОЧЕК!
FALK & BARRY 10/11
2
2

СРЕЋОМ, ЛОШИ СТРЕЛЦИ...
FALK & BARRY 10/12

ГДЕ СУ ОНА ДВА ВОЈНИКА?
ХЕЈ! ДАЈ-ЖИТЕ СЕ!

У НЕ-СВЕСТИ СУ!
ИМАЈУ НЕКИ ЧУДАН ЗНАК НА ОБРАЗИ-МА!
ФАНТО-МОВ ЗНАК
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ВОЈНИЧЕ, ГДЕ ЈЕ ГЕНЕРАЛ-ШТАБ?
САМО ПРАВО, ОДМАХ ДО ЗАТВОРА!

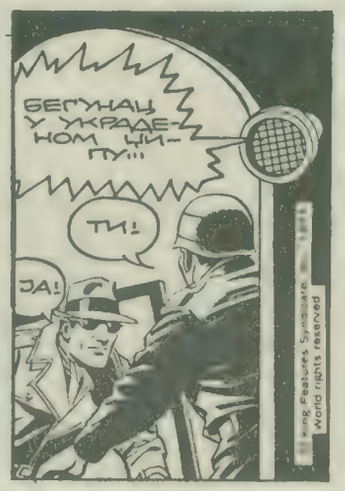
БЕГУНАЦ У УКРАДЕНОМ ЧИ-ПУ!!!
ТИ!
ЈА!
King Features Syndicate World rights reserved

НАОРУЖАН ЈЕ И ОПАСАН! ЗАУСТАВИ ГА!
ПОКАЖИ МИ ПУТ!
ООХ!
FALK & BARRY 10/13

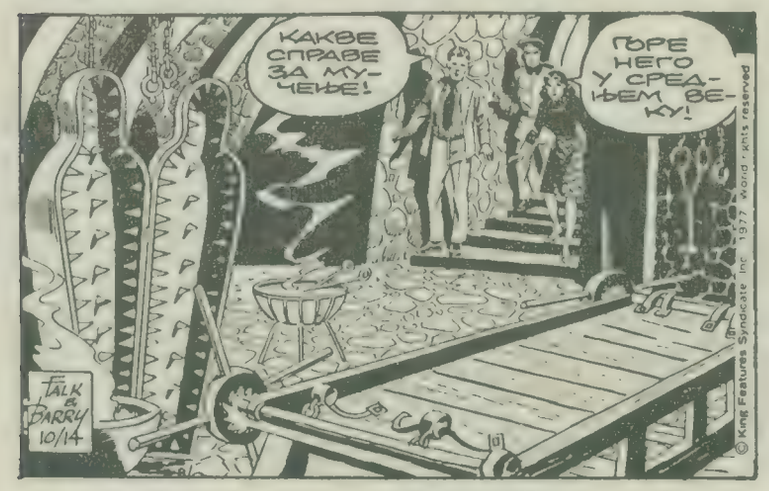
КАКВЕ СПРАВЕ ЗА МУЧЕЊЕ!
ПОРЕ НЕГО У СРЕДЊЕМ ВЕКУ!
FALK & BARRY 10/14
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved

ГЕНЕРАЛ НАС ПОСМАТРА!
АКО ПОТПИШЕТЕ ДА СТЕ ЛАГАЛИ, БИЋЕТЕ СЛОБОДНИ!

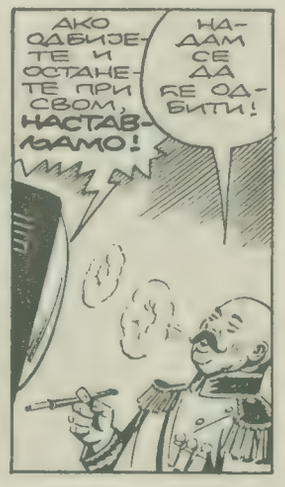
АКО ОДБИЈЕТЕ И ОСТАНЕТЕ ПРИ СВОМ, НАСТАВЉАМО!
НАДАМ СЕ ДА ЋЕ ОДБИТИ!

ОВДЕ ПИШЕ ДА СМО НЕПРИЈАТЕЉСКИ ШПИЈУНИ ГЛАБЕНИ ДА ШИРИМО ЛАЖИ О ТАРАКИМУ!
ПОТПИШИ!
ГЕНЕРАЛЕ, ЧЕО СВЕТ ЗНА ДА СМО ОВДЕ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ДОШЛИ СТЕ КАО ГОСТИ, А САД ШИРИТЕ ЛАЖИ!
САМО СМО ИЗВЕСТИЛИ О МУЧЕЊИМА У ЗАТВОРУ!

И НАМА ПРЕТИ ИСТО АКО НЕ ПОТПИШЕМО ЛАЖНО ПРИЗНАЊЕ!
ДОСТА! ПОТПИШИ ИЛИ ПОЧИЊЕМО!
FALK & BARRY 10/15

ДА, ГЕНЕРАЛ СТАНУЈЕ НА ДРУГОМ СПРАТУ! ЗАШТО?
НЕ БИ ОХВАТИО...
УХ!
ДУМ!
ЗНАЧИ, ОДБИЈАШ!
ОВО СУ НЕИСТИНЕ!
МАЈОРЕ! ПОЧНИ С ЊОМ!
FALK & BARRY 10/17

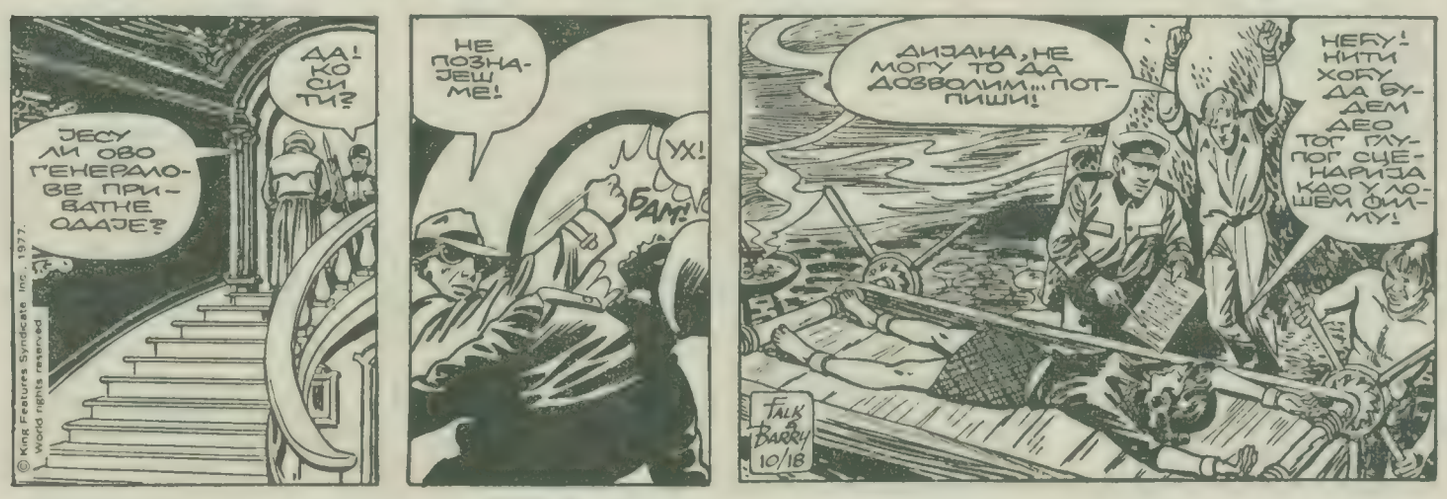
ДА! КО СИ ТИ?
ЈЕСУ ЛИ ОВО ГЕНЕРАЛОВЕ ПРИВАТНЕ ОДАЈЕ?
НЕ ПОЗНАЈЕШ МЕ!
УХ!
БАМ!
ДИЈАНА, НЕ МОГУ ТО ДА ДОЗВОЛИМ... ПОТПИШИ!
НЕЋУ! НИТИ ХОЋУ ДА БУДЕМ ДЕО ТОГ ГЛУПОГ СЦЕНАРИЈА КАО У ЛОШЕМ ФИЛМУ!
FALK & BARRY 10/18

ГОСПОЂИЦЕ ПАЛМЕР, ОВО НИЈЕ ШАЛА! УЗМИ ОЛОВКУ...
НЕЋУ! КАКВА ОДВРАТНА ФАРСА...
ДИЈАНА, ПОПУСТИ!
FALK & BARRY 10/19
АХ... ТАКО ЈЕ ЛЕПА... ЗАДРЖАЋУ ЈЕ...
МАЈОРЕ! ПРЕЂИ НА МУШКАРЦА!
ДИЈАНУ МУЧЕ!?

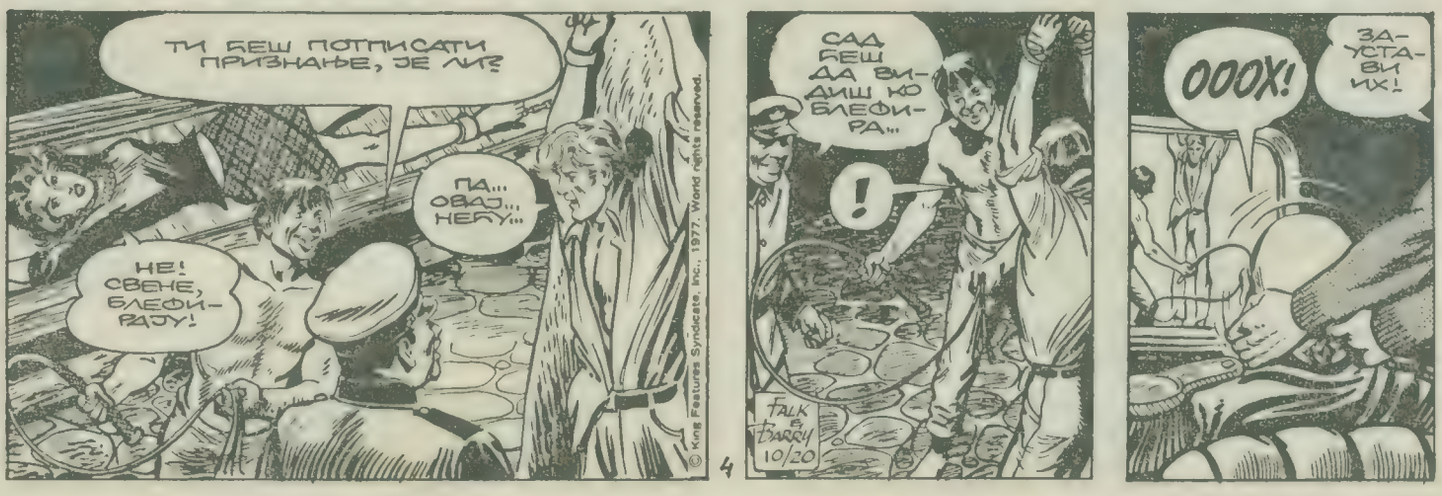
ТИ БЕШ ПОТПИСАТИ ПРИЗНАЊЕ, ЈЕ ЛИ?
ПА... ОВАЈ... НЕЋУ...
НЕ! СВЕНЕ, БЛЕФИРАЈУ!
САД БЕШ ДА ВИДИШ Ю БЛЕФИРА...
!
FALK & BARRY 10/20
ООХ!
ЗАУСТАВИ ИХ!

ДО-СТА, МАЈО-РЕ!
?
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved
ДОВЕДИ ИХ... ДАХ... ОВАМО!
КО СИ ТИ?
НЕ ПРИТИСКАЈ ТО ДУГМЕ, ИЛИ БЕШ ЗАЖАЛИТИ!
FALK & BARRY 10/21
ОД ЉУТИТОГ ФАНТОМОВОГ ГЛАСА И ТИГРУ СЕ ЛЕДИ КРВ – КАЖЕ СТАРА ИЗРЕКА.
ВИДИШ ДА ЈЕ СВЕ БИО БЛЕФ!
ХММ... КО БИ РЕКАО...
ВИДЕЋЕТЕ ВИ ЈОШ...
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved
FALK & BARRY 10/22
ГЕНЕРАЛ ПОНЕКАД ЛИЧНО ИСПИТУЈЕ ШПИЈУНЕ! ТО ЈЕ ЈОШ ГОРЕ...
ЗАР ИМА ГОРЕГ ОД ОВЕ НОЋНЕ МОРЕ?
АВИОН 349! ВРАТИ СЕ У ТАРАКИМУ!
ЧАС ОВАКО ЧАС ОНАКО...
ОНАЈ ЈЕ ЗАБАДАВА ИСКАКАО!
FALK & BARRY 10/24
МЕК ГРЕГОРЕ, ЗОВЕ ВАС ГЕНЕРАЛ!
УХ... НЕВОЉЕ...
ШТА ОВО ЗНАЧИ?
НЕ ЗНАМ!
СВИ НА КОЛЕНА! ИДЕМО ГЕНЕРАЛУ!
НИЈЕ ПОТРЕБНО!
ЗНАМ ТАЈ ГЛАС!
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved
ДРАГИ!
ЧЕКАЈ, ДИЈАНА! ГЕНЕРАЛ ХОЋЕ ДА СЕ ИЗВИНИ!
ПОШТО СИ ИХ НАТЕРАО ДА ПУЗЕ...
© King Features Syndicate Inc., 1977 World rights reserved
...САД ТИ НА КОЛЕНА! И ИЗВИНИ СЕ!
ПРЕ БИХ УМРО!
ДОБРО! ОНДА БЕШ УМРЕТИ! САМ СИ ИЗДАВРАО!
?!
FALK & BARRY 10/25

ЧЕКАЈ, НЕ ПУЦАЈ! УЧИНИЋУ ОНО ШТО ТРАЖИШ!
ОДЛИЧНО, ГЕНЕРАЛЕ!
!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.
АЛИ, КО ГОД ДА СИ, НАЋИ ЋУ ТЕ, МАКАР НА КРАЈУ СВЕТА...
ДА, СРЕШЋЕМО СЕ ОПЕТ, АЛИ ЈА ЋУ ТЕБЕ ПОТРАЖИТИ!
FALK & BARRY 10/26
ХЕЈ, ЕНО ОНОГ ПАДОБРАНЦА! И ГЕНЕРАЛ ЈЕ С ЊИМ!
АКО НАС НЕКИ ОД ТВОЈИХ АВИОНА БУДЕ ПРАТИО, РАЗНЕЋУ ТЕ!
МАЈОРЕ, ЧУО СИ ГА! НЕМА АВИОНА!
ВОЈНИЦИ ТАРАКИМЕ СУ БУТКЕ ПОСМАТРАЛИ...
ВОКЕРЕ, МИ ПРОТЕСТУЈЕМО!
ДА... СХВАТАМ, КАПЕТАНЕ! ПОЛЕЋЕМО!
FALK & BARRY 10/27
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.
ПРЕШЛИ СМО ГРАНИЦУ, ВОКЕРЕ!
СКАЧИ! БРОЈ ДО ДЕСЕТ, ГЕНЕРАЛЕ, А ОНДА ПОВУЦИ КАНАП!
НЕ... НИКАД НИСАМ СКАКАО...
СРЕЋНО ПРИЗЕМЉЕЊЕ! МОЖЕШ ПОЗВАТИ ТАКСИ ИЛИ СТОПИРАТИ!
FALK & BARRY 10/28
БИЛИ СТЕ ГРУБИ...
ТАЧНО, АЛИ ТО ЈЕ БИО ЈЕДИНИ НАЧИН ДА НАС СПАСЕМ ТОГ ЧУДОВИШТА!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.
МИСИЈА У.Н. СПАСЕНА
УХВАЋЕН ГЕНЕРАЛ ПА ОСЛОБОЂЕН. НЕОБЈАШЊИВИ ДОГАЂАЈИ.
ИЗВИНИ, НИСАМ ИМАО КАД ДА ТЕ ПОЉУБИМ!
ЗАТО САД МОЖЕШ...
FALK & BARRY 10/29
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.
БРЗ СИ, НЕМА ШТА!
КАД ТРЕБА ДА СЕ ЖЕНИШ, УВЕК ТИ СЕ ЖУРИ!
ВЕНЧАЊЕ? КАДА?
ШТО ПРЕ ТО БОЉЕ!

6

ДРАГИ, МОЖДА САМ СТАРОМОДНА, АЛИ... МОГУ ЛИ ДА ТЕ НЕШТО ЗАМОЛИМ...
ШТА ГОД ХОЋЕШ!

ТАТЕ ВИШЕ НЕМА... ДА ЛИ ВИ ОД МАМЕ ЗАТРАЖИО МОЈУ РУКУ?
УХ... РАДИЈЕ БИХ СЕ СУОЧИО С РАЗЈАРЕНИМ ТИГРОМ...

ЕВО ЈЕ! МОЛИМ ТЕ, БИЋЕ СРЕЋНА...
У РЕДУ!
ЕНО МОЈЕ... ДИЈАНА!
FALK & BARRY 10/31
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.

МАМА, УЈКА ДЕЈВЕ! ЗДРАВО!
ДУШО, ТАКО СМО СЕ ЗАБРИНУЛИ...

МАМА, СЕБАШ ЛИ СЕ КИТА?
ДОБАР ДАН, ГОСПОЂО!
ОХ! ЗАР СЕ ПОЗНАЈЕМО?

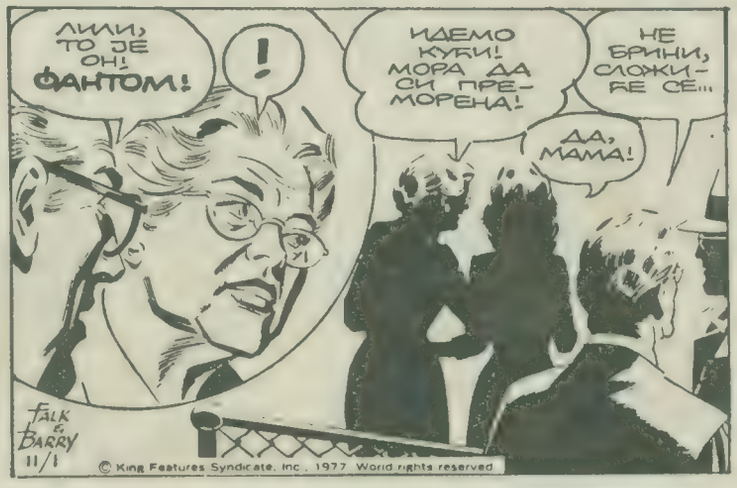
ЛИЛИ, ТО ЈЕ ОН! ФАНТОМ!
!
ИДЕМО КУЋИ! МОРА ДА СИ ПРЕМОРЕНА!
НЕ БРИНИ, СЛОЖИЋЕ СЕ...
ДА, МАМА!
FALK & BARRY 11/1
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.

МАМА, ОТВОРИ АКО СЕ НЕ ВРАТИМ ДИЈАНА
ПРЕПАЛИ СМО СЕ! ШТА ТО ЗНАЧИ?
НИЈЕ ВАЖНО...
ХОЋЕ НЕШТО ДА ТЕ ПИТА!
КЛЕРИ, ОВО НАМ ЈЕ СТИГЛО ИЗ ТАРАКИМЕ!
FALK & BARRY 11/2
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved

У ОВОЈ КУЋИ СЕ СКИДА ШЕШИР!
СВАКАКО... ИЗВИНИТЕ, ОДМАХ СЕ ВРАЋАМ...

ЈЕ ЛИ ОВАКО БОЉЕ?
ОХ... МОРАМ ДА СЕДНЕМ!

МАМА, КИТ ХОЋЕ НЕШТО ДА ПИТА!
ЗАР ВИ НЕМАТЕ ПРЕЗИМЕ?
ПА... ОБИЧНО МЕ ЗОВУ ВОКЕР, ДУХ КОЈИ ХОДА!
FALK & BARRY 11/3

ТО ЈЕ ЈЕДНО ОД ИМЕНА! ЗОВУ ГА И ФАНТОМ И ЧУВАР КРАЉЕВСТВА ТМИНЕ! БАШ ДИВНО!

ДЕЈВЕ, ДАЈ МИ МАЛО ЧАЈА... ОНЕСВЕСТИЋУ СЕ...
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.

ДРАГИ, НАСТАВИ И ЗАМИШЉАЈ ДА ЈЕ ТИГАР!
ОВАЈ... ГОСПОЂО... ЧАСТ МИ ЈЕ... ХМ... ДА ЗАПРОСИМ РУКУ ВАШЕ КЋЕРИ...
?
ПА, МАМА?
МАМА, КИТ ТЕ ЈЕ НЕШТО ПИТАО?
ЈА... АХ... ПА...
FALK & BARRY 11/4
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved
ДИЈАНА, ХОЋЕШ ЛИ БИТИ СРЕЋНА С ЊИМ У ЏУНГЛИ, ПЕЋИНИ, ДИВЉИНИ?
ХОЋУ, МАМА! ТАМО ЈЕ ДИВНО!
FALK & BARRY 11/5
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved
МОРА ДА ТИ СЕ ОТАЦ ПРЕВРТЕ У ГРОБУ... ЕХ, ДА ЈЕ ЖИВ...
ЕТО, СЛОЖИЛА СЕ!
ЧУДАН НЕКИ ПОТВРДАН ОДГОВОР!
ОХ! МИСЛИМА САМ ДА ЋЕ СЕ ДИЈАНА УДАТИ ЗА ФИНОГ МОМКА, КАО ШТО ЈЕ СВЕН...
...А НЕ ЗА ТОГ ДУХА... ЧУВАРА...
ЛИЛИ, ДИЈАНА ГА ВОЛИ ОД МАЛИХ НОГУ...
FALK & BARRY 11/7
КАКВО ЋЕ ТО БИТИ ВЕНЧАЊЕ? ЗАР ДА БУДЕ У ТОМ ОДЕЛУ...
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved
НЕ ЗНАМ... АЛИ ЧЕКАЈУ НАС ДА НАМ САОПШТЕ СВОЈЕ ПЛАНОВЕ!
ШМРК! ШМРК! ШМРК!
ЗАР ЋЕШ ТАКО НА ВЕНЧАЊЕ?
ЗНАМ ДА ЈЕ ЧУДНО, АЛИ ТАКО МОРА ДА БУДЕ!
АЛИ, ТО ЈЕ НЕМОГУЋЕ! ОВДЕ ТО...
ВЕНЧАЊЕ НЕЋЕ БИТИ ОВДЕ!
МОРАМО ДА СЕ ВЕНЧАМО ПРЕД ПОГЛАВИЦАМА, БАНДАР ПИГМЕЈИМА И ОСТАЛИМ ПОСЕБНИМ ГОСТИМА!
ООХ! ДЕЈВЕ... МИРИШЉАВУ СО...
FALK & BARRY 11/8
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved

НИЈЕ БИЛО ТАКО СТРАШНО, ЈЕ ЛИ?
ЈЕСТЕ! САД МОРАМ У СРЦЕ ЏУНГЛЕ! ТИ, МАМА И УЈАК ДОЂИТЕ ЗА НЕДЕЉУ ДАНА!
FALK & BARRY 11/9
МЕНИ ТРЕБА ВИШЕ ВРЕМЕНА!
ДРАГА, И НЕДЕЉА ЈЕ МНОГО...
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved
ОДЕ! АЛ' ЈЕ БРЗ!
И ТЕ КАКО!
ТИРАНИЈУ У ТАРАКИМИ РАЗОТКРИЛА МИСИЈА У.Н.
СВЕНЕ, ДИЈАНА, ЦЕНИМО ВАШЕ НАПОРЕ И УСПЕХ!
СЈАЈНО СТЕ ТО ОБАВИЛИ!
ХВАЛА ВАМ!
FALK & BARRY 11/10
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.
ВАШ СЛЕДЕЋИ ЗАДАТАК ЈЕ МНОГО ЛЕПШИ-ПАРИЗ!
ЖАО МИ ЈЕ, МОРАМ ГА ПРЕСКОЧИТИ!
ДИВНО! ПОЗНАЈЕМО МЛАДОЖЕЊУ?
УДАЈЕМ СЕ!
НЕ, АЛИ ЗАХВАЉУЈУЋИ ЊЕМУ СМО ОВДЕ!
КО ЈЕ ОВАЈ ШТО ТАКО ЈУРИ?
ВОКЕР! БОЉЕ БИ МУ ПРИСТАЈАЛО ИМЕ БРЗИЋ!
FALK & BARRY 11/11
БРЖЕ, ХЕРОЈЕ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved
ДИЈАНА СТИЖЕ! ВЕНЧАЋЕМО СЕ!
ЈУ-ХУ!
ЏУНГЛА ЋЕ СЛАВИТИ!
ДИВНО!
ЗАШТО СЕ УДАЈЕШ НА БРЗИНУ?
НА БРЗИНУ? МАМА, ЧЕКАМ ГА ГОДИНАМА!
TAXI
НАДАМ СЕ ДА НЕ ПРАВИШ ГРЕШКУ... ДРЖИ ДО СЕБЕ!
ДА, МАМА!
КУДА МИ ТО ИДЕМО?
У БЕНГАЛИЈУ! ДОПАШЋЕ ТИ СЕ!
ТАКО САМ НЕРВОЗНА!
ЗАШТО ТИ? ГА ДИЈАНА СЕ УДАЈЕ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
FALK & BARRY 11/12

ПРЕДСЕДНИК БЕНГАЛИЈЕ, ЛУАПА...
ПОЗИВНИЦА НА КОРИ!
ПОЗИВАТЕ СЕ НА ВЕНЧАЊЕ ГОСПОЂИЦЕ ПАЛМЕР И ФАНТОМА
СКУП ГОСТИЈУ 7ГИ НОВЕМБРА У СРЦУ ЏУНГЛЕ
FALK & BARRY 11/14
ПРЕДСЕДНИК ПОРАНДА ИЗ СЛОНОВАЧЕ...
БАШ МИ ЈЕ ДРАГО!
КАКВО ИЗНЕНАЂЕЊЕ!
ЗАИСТА! КО БИ ПОВЕРОВАО!
МАЈМУН ЈЕ ОДНЕО ПОЗИВНИЦЕ И ПРЕКО ВЕЛИКЕ МОЧВАРЕ...
FALK & BARRY 11/15
БРЗИ ТРКАЧ ЈЕ ПРЕУЗЕО ПОШИЉКЕ...
И УРУЧИО ИХ ПОГЛАВИЦАМА ПЛЕМЕНА ЛОНГО, ВАМБЕЗИ, ОНГАН И МОРИ...
И ДОКТОР ДЖЕЛ ИЗ БОЛНИЦЕ У БЕНГАЛИЈУ ДОБИО ЈЕ ПОЗИВНИЦУ...
ДИВНО! ДА ЗНАМ ГА КАД СЕ РОДИО...
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.
...КАО И ШТАБ ШУМСКЕ ПАТРОЛЕ...
?!
ПУКОВНИК ВОРОБУ
...И ПРИНЦ МАГЛЕНИХ ПЛАНИНА...
FALK & BARRY 11/16
ФАНТОМ ЋЕ СЕ ВЕНЧАТИ...
ФАНТОМ СЕ ЖЕНИ! СЛАВИЋЕМО НЕДЕЉУ ДАНА!
ДУХ КОЈИ ХОДА ЋЕ СЕ ОЖЕНИТИ...
МАМА, ХОЋЕ ЛИ ЊЕГОВА ЖЕНА БИТИ ФАНТОМ ИЛИ ДУХ?
FALK & BARRY 11/17
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved

УСКОРО СТИЖЕМО, МАМА!
НИСМО БАШ МОРАЛИ ДА ЖУРИМО...
ЛИЛИ, УМОРНА СИ...
FALK & BARRY 11/18
ГОСПОЂИЦЕ ДИЈАНА, ЊЕГОВА ЕКСЕЛЕНЦИЈА ВАС ЧЕКА У ПАЛАТИ!
?
ЊЕГОВА ЕКСЕЛЕНЦИЈА ЈЕ ПРЕДСЕДНИК БЕНГАЛИЈА!
ПРЕДСЕДНИК?
ПОЧИЊЕШ ДА УЖИВАШ, ЛИЛИ?
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
ПРЕДСЕДНИЧЕ! МОЈА МАМА И УЈАК ДЕЈВ!
ДОБРО ДОШЛИ! ВАША КЋИ И МЛАДОЖЕЊА СУ МИ ДРАГИ ПРИЈАТЕЉИ!
ОХ... ХВАЛА ВАМ!
FALK & BARRY 11/19
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved
ОВО СУ ПУКОВНИК ВОРОБУ И ДР АКСЕЛ! И ОНИ ЋЕ С НАМА!
?
ВОРОБУ ЈЕ ЗБУЊЕН! ОН НЕ ЗНА КО ЈЕ ЗАПРАВО ЊЕГОВ КОМАНДАНТ!
НЕЋЕМО МУ НИ РЕЋИ!
ДРАГО МИ ЈЕ ШТО ЋЕТЕ И ВИ БИТИ НА СВАДБИ!
ТО НЕ БИХ ПРОПУСТИО!
МАМА, ОВО ЈЕ ПРЕДСЕДНИК ГОРАНДА ИЗ СЛОНОВАЧЕ!
!
FALK & BARRY 11/21
© King Features Syndicate Inc., 1977 World rights reserved
ПРЕДСЕДНИК ЛУАГА БИО ЈЕ ВИДНО РАСПОЛОЖЕН...
А САД, ПРАВАЦ ЏУНГЛА!
ДИЈАНА, КАКВИ ВАЖНИ ГОСТИ! УДАЈЕШ ЛИ СЕ ЗА КРАЉА?
ЗА ДУХА... ДУХА КОЈИ ХОДА, МАМА!
И ПРИНЦ МАГЛЕНИХ ПЛАНИНА ЈЕ СИШАО У ДОЛИНУ...
СВЕ ПОГЛАВИЦЕ СЈАТИЛЕ СУ СЕ У СРЦЕ ЏУНГЛЕ...
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.
ШТА ЈЕ ОНО?
ГЛАВА ФАНТОМА...
ТАМО ЋЕМО СЕ НАЋИ!
ЛИЧИ НА ЊЕГА!
FALK & BARRY 11/22
11
11

Сви гости окупили су се крај огромне камене фантомове главе...
© King Features Syndicate, Inc. 1977. World rights reserved.
Шта сада, Дијана?
Стиже наша пратња, Луга!
Заиста, појавили су се страшни бандар пигмеји...
!!!
FALK & BARRY 11/23
...који су звањце повели ка срцу џунгле...
FALK & BARRY 11/24
Овде треба да сачекамо! Млада и њена мајка неката наставе!
Прошле су испод водопада...
Отровне стреле...
То су наши пријатељи, мама... извини због водопада...
© King Features Syndicate, Inc. 1977 World rights reserved
Здраво, Дијана! Пођите са мном!
Тагама!
?
© King Features Syndicate, Inc. 1977 World rights reserved.
FALK & BARRY 11/25
Младожења још не сме да види младу!
Пећина у облику лобање, мама! Ово је крипта фантомових предака, а то је мала ризница...
Невероватно... као у сну...
За то време...
Каже да сад можемо да уђемо!
FALK & BARRY 11/26
Идемо прво нас двојица!
После вас, председниче!
Хвала! Ох!
Ау! Брр!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved

12

ПРЕД-СЕДНИЧЕ ЛУАНДА, СТАНИТЕ ОВАМО, МОЛИМ ВАС!
ХВАЛА!
А ВИ, ПРЕДСЕДНИЧЕ ГОРАНДА, ТАМО, МОЛИМ...
ОДЛИЧНО!
ПОГЛАВИНЕ, ЛИОНГО ОД ЛОНГА, ВАМБАТА ОД ВАМБЕЗИЈА, МУГАТА ОД МОРИА...
ЧЕКАЈ ДОК ВИДЕ КОГА САМ ПОЗВАО!
?
FALK & BARRY 11/28
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved
ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО ОД МАГЛЕНИХ ПЛАНИНА ТЕРАНА, КАРАН И МОЛАНДА»
...ПРИНЦ ЛОТАР И ПРИЈАТЕЉ...
FALK & BARRY 11/29
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved
...И ХИЗ, ПЕЋИНСКО ЧУДОВИШТЕ...
ХИЗЕ, НЕ БОЈ СЕ!
ХИЗ!
ЧЕГА ЈЕ ОН БОЈАО?
БИЛО ЈЕ ЈОШ ГОСТИЈУ...
ПУКОВНИК ВОРОБУ ИЗ ПАТРОЛЕ И ДР АКСЕЛ ИЗ БЕНГАЛИЈСКЕ БОЛНИЦЕ...
ДОШАО САМ КАО ПРАТЊА ПРЕДСЕДНИКУ! ШТА ЈЕ ОВО?
УХХ!
ХИЗЗ!
НЕ БОЈ СЕ! ОН ЈЕДЕ САМО ПЕЋУРКЕ!
СТАРИ МОЗ ЈЕ БИО НЕУМОРАН...
FALK & BARRY 11/30
ПОШТОВАНИ ГОСТИ СА СВИХ СТРАНА, МОЛИМ ВАС, СЕДИТЕ! НЕРЕМОНИЈА ПОЧИЊЕ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved
МАЈКО, МОЛИМ ВАС, ДОЂИТЕ!
ОХ! ДИДАНА, ПОЧИЊЕ... ОХ! ОХ!
НЕ ПЛАЧИ, ОВО ЈЕ НАЈСРЕЋНИЈИ ДАН У МОМ ЖИВОТУ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
ТАТАМА, РАДУЈЕ МЕ ШТО СИ У МОЈОЈ ПРАТЊИ!
ПОЧАСТВОВАНА САМ!
ЈА ЋУ ИЗВЕСТИ МЛАДУ!
СПРЕМНА САМ!
FALK & BARRY 12/1

13

С ФАНТОМОМ ЈЕ БИО ГУРАН, ПОГЛАВИЦА ПИГМЕЈА...
НЕРВОЗАН САМ! КАД САМ БИО МАЛИ, ИШАО СИ СА МНОМ У АМЕРИКУ...
ДА! СЕЋАМ СЕ...
БУДИ ХРАБАР! ОЧИ ТВОЈИХ ПРЕДАКА ТЕ ГЛЕДАЈУ...
МЛАДОЖЕЊА... ФАНТОМ, ДУХ КОЈИ ХОДА, ЧУВАР КРАЉЕВСТВА ТМИНЕ...
...И ЊЕГОВ СТАРИ СВАТ, ГУРАН!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
FALK & BARRY 12/2
ГОСПОЂИЦА ТАГАМА!
ХИЗЗ!
МОЈА УЧИТЕЉИЦА!
А САДА, НАЈЛЕПША МЛАДА ПРЕКО СЕДАМ МОРА-ДИЈАНА ПАЛМЕР!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
FALK & BARRY 12/3
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
ВАЉДА ОВО НИЈЕ САН!
НАЈ-ЗАД!
FALK & BARRY 12/5
МОЈ ПРИЈАТЕЉ ИЗ СУСЕДНЕ ДРЖАВЕ ЖЕЛИ ДА МИ СЕ ПРИДРУЖИ -ПРЕДСЕДНИК ГОРДАДА!
FALK & BARRY 12/6
ХВАЛА ВАМ, ЛУАГА!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
ЗАР ЈЕ МОГУЋЕ?
ЛИЛИ, КАД ТЕ ВЕНЧАЈУ ДВА ПРЕДСЕДНИКА, ОНДА СИ СТВАРНО ВЕНЧАН!

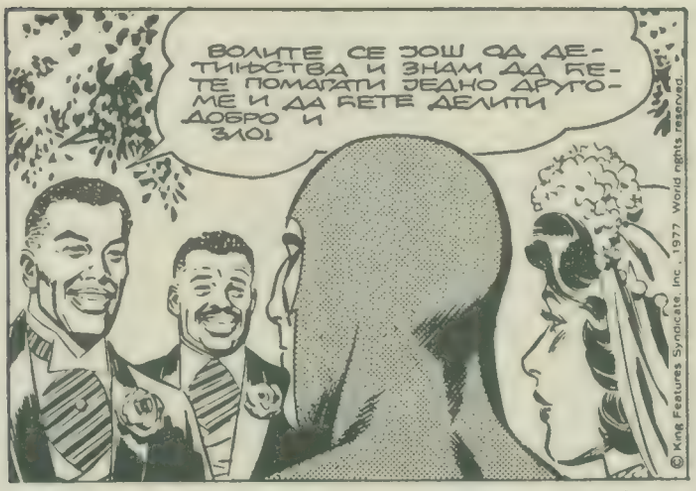
ВОЛИТЕ СЕ ЈОШ ОД ДЕТИЊСТВА И ЗНАМ ДА ЋЕТЕ ПОМАГАТИ ЈЕДНО ДРУГОМЕ И ДА ЋЕТЕ ДЕЛИТИ ДОБРО И ЗЛО!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.

ЗАЈЕДНО, НАСТАВИЋЕТЕ ВЕЛИКУ ТРАДИЦИЈУ И ЈЕДИНСТВЕНУ ЛОЗУ...
FALK & BARRY 12/7

ШИРК! ДИВНО ЈЕ!
ПССС!
ХИЗЗ!

АКО НЕКО МИСЛИ ДА ОВО ДВОЈЕ НЕ ТРЕБА ДА СТУПИ У БРАК, НЕКА КАЖЕ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.

ГРРР!
ГРРР!

ОТРОВНЕ СТРЕЛЕ! ДА ВИДИМ КО БИ СЕ УСУДИО!
ПССТ!

ДИЈАНА, УЗИМАШ ЛИ ОВОГ ЧОВЕКА ЗА ВОЉЕНОГ МУЖА?
ДА!
FALK & BARRY 12/9
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved

УЗИМАШ ЛИ ОВУ ЖЕНУ ЗА ВОЉЕНУ СУПРУГУ?
ДА!

ГУРАЊЕ, ПРСТЕН!
БУРМА!
УХ! АХ!

ОВОМ БУРМОМ ТЕ ВЕНЧАВАМ, ДИЈАНА!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.

ФАНТОМОВА НЕВЕСТА НОСИ БУРМУ ИЗВРШЕНУ ОД ЈЕДИНСТВЕНОГ ДИЈАМАНТА...

А САДА ВАС ПРОГЛАШАВАМ МУЖЕМ И ЖЕНОМ!
!
!
FALK & BARRY 12/10

ЖЕЛИМ ВАМ МНОГО СРЕЋЕ!
ПОЉУБИ НЕВЕСТУ!
FALK & BARRY 12/12

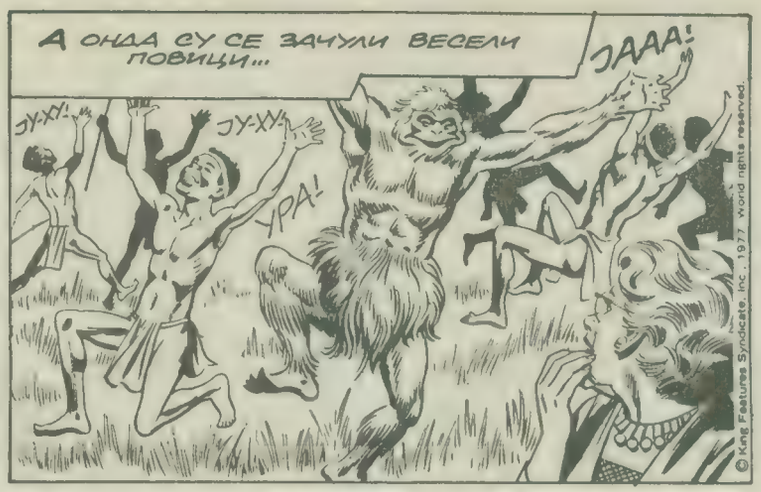
А ОНДА СУ СЕ ЗАЧУЛИ ВЕСЕЛИ ПОВИЦИ...
ЈАА!
ЈУ-ХУ!
ЈУ-ХУ!
ХРА!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.

ОГЛАСИЛИ СУ СЕ И ТАМ-ТАМ БУБЊЕВИ...
ФАНТОМ СЕ ВЕНЧАО...
ФАНТОМ СЕ ВЕНЧАО...
FALK & BARRY 12/13

ЗВУЦИ СУ ОДЈЕКИВАЛИ ЏУНГЛОМ...
ФАНТОМ СЕ ВЕНЧАО...

ВЕСТ СЕ ПРЕНОСИЛА ОД ЈЕДНОГ ДО ДРУГОГ ПЛЕМЕНА...
ФАНТОМ СЕ ВЕНЧАО...
ФАНТОМ СЕ ВЕНЧАО...
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

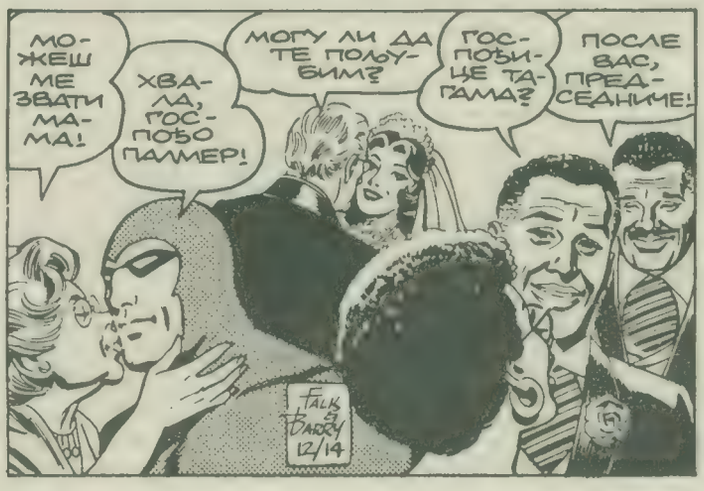
МОЖЕШ МЕ ЗВАТИ МАМА!
ХВАЛА, ГОСПОЂО ПАЛМЕР!
МОГУ ЛИ ДА ТЕ ПОЉУБИМ?
ГОСПОЂИЦЕ ТАГАМА?
ПОСЛЕ ВАС, ПРЕДСЕДНИЧЕ!
FALK & BARRY 12/14

МОЗЕ, ДИВНО СИ БРИНУО О СВЕМУ!
ХВАЛА!
ЦМОК!

ТЕБЕ НИКО НИЈЕ ПОЉУБИО! ЈА ЋУ!
ЦМОК!
ХИЗЗ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ДА ВИДИМ БУРМУ!
ДИВНА ЈЕ! НЕОБИЧНА!
ИЗБРУШЕНА ОД НАЈФИНИЈЕГ ДИЈАМАНТА!
FALK & BARRY 12/15
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.

ЗА СВОЈУ НЕВЕСТУ, НАПРАВИО ГА ЈЕ РИМСКИ ИМПЕРАТОР АУГУСТУС И НОСИЛЕ СУ ГА...

...МНОГЕ КРАЉОВИЋЕ! А САД ТИ, ДИЈАНА!
ОХ, ДРАГИ, ПРОСТО СЕ БОЈИМ ДА ЈЕ НОСИМ!

16

РЕКЛЕ, КАКО ЈЕ ХИЗ ДОШАО?
ГУРАН МИ ЈЕ ПОМОГАО... НЕКО ИЗ ЕДЕНА ЈЕ МОРАО ДА ДОЂЕ...
КО ЈЕ ХИЗ?
ПЕЋИНСКО ЧУДОВИШТЕ, МАМА!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.

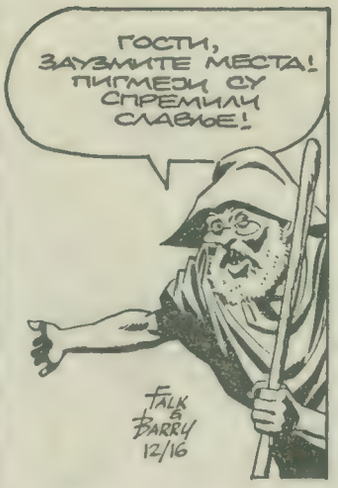
ГОСТИ, ЗАУЗМИТЕ МЕСТА! ПИГМЕЈИ СУ СПРЕМИЛИ СЛАВЉЕ!
FALK & BARRY 12/16

НЕ БОЈ СЕ!
ЗНАМ, АЛ' ДА НЕ ПОМИСЛИ ДА САМ ПЕЋУРКА КОЈЕ ОБОЖАВА!
ХИЗЗ!

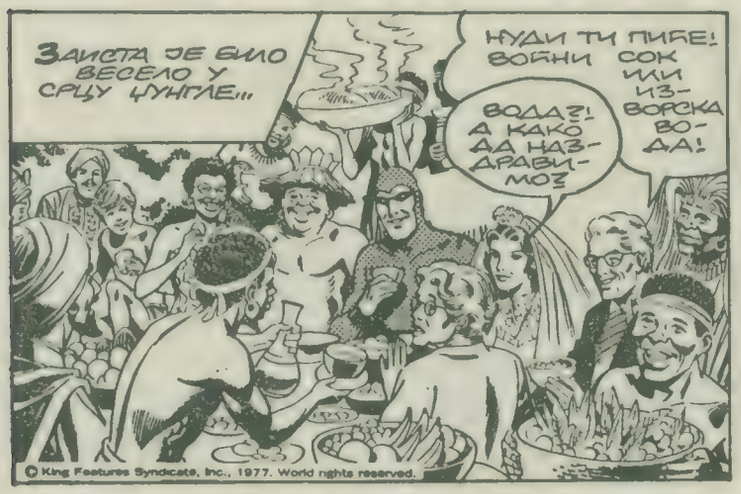
ЗАИСТА ЈЕ БИЛО ВЕСЕЛО У СРЦУ ЏУНГЛЕ...
НУДИ ТИ ПИЋЕ! ВОЈНИ СОК ИЛИ ИЗВОРСКА ВОДА!
ВОДА?! А КАКО ДА НАЗДРАВИМО?
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ФАНТОМ ЗАБРАЊУЈЕ ПРОИЗВОДЊУ АЛКОХОЛА У ЏУНГЛИ!
FALK & BARRY 12/17

КО ЈЕ ОВАЈ ГОСПОДИН?
СТАРИ МОЗ.. ОН СВЕ ЗНА И НИШТА НЕ ЗАБОРАВЉА...

ПОГЛАВИЦЕ СУ ПРОГЛАСИЛЕ СЕДМОДНЕВНО СЛАВЉЕ...
ФАНТОМ СЕ ВЕНЧАО... ФАНТОМ СЕ ВЕНЧАО...
FALK & BARRY 12/19
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

КАД ЈЕ ФАНТОМ МОГАО ДА СЕ ВЕНЧА И СКРАСИ, ЗАШТО НЕ БИ И ОСТАЛИ?

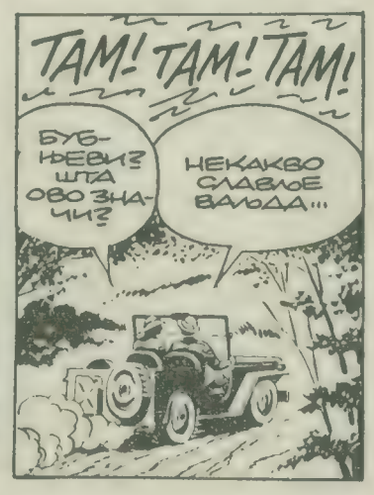
ТАМ! ТАМ! ТАМ!
БУБЊЕВИ? ШТА ОВО ЗНАЧИ?
НЕКАКВО СЛАВЉЕ ВАЉДА...

ИЗВОРСКОМ ВОДОМ НАЗДРАВЉУДИ МЛАДОЈ И МЛАДОЖЕЊИ!
ЖИВЕЛИ! ЖИВЕЛИ!
FALK & BARRY 12/20

ДИЈАНА, У ВРЕМЕ ЕПИДЕМИЈЕ У ЏУНГЛИ ПОМАГАЛА СИ КАО БОЛНИЧАРКА! ЉУДИ ТЕ ВОЛЕ...
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.

...СПАСЛА СИ МИ ЖИВОТ, А И МНОГИМА ОВДЕ! ЗАХВАЛНИ СМО ТИ!
ЗА МЛАДЕНЦЕ!

17

ГОСПОЂО, ПРИСУСТВОВАО САМ РОЂЕЊУ МЛАДОЖЕЊЕ!
КАКВА КОИНЦИДЕНЦИЈА! ЈА САМ ПРИСУСТВОВАЛА РОЂЕЊУ МЛАДЕ!
ЗАИСТА, МАМА!
FALK & BARRY 12/21
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
КАД ЋЕ МЛАДОЖЕЊА СКИНУТИ МАСКУ ДА ВИДИМО КО ЈЕ?
КАСНИЈЕ БУ ТИ РЕЧЕНО, ПУКОВНИЧЕ ВОРОБУ!
ИЗВИНИТЕ НАС ЗА ТРЕНУТАК!
?
ФАНТОМ ЈЕ ПОНЕО ДИЈАНУ...
ЈЕА! ЈЕА! ЈААА!
FALK & BARRY 12/22
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved
...ДО КРИПТЕ ГДЕ ПОЧИВАЈУ ЊЕГОВИ ПРЕЦИ...
МАЛА ЦЕРЕМОНИЈА, ДЕО ТРАДИЦИЈЕ...
МОРАМ ТЕ ПРЕДСТАВИТИ МОМ ОЦУ!
ДИВНО!
781
ОЧЕВИ ФАНТОМИ, МОЈИ ПРЕЦИ, ПРЕДСТАВЉАМ ВАМ МОЈУ НЕВЕСТУ ДИЈАНУ!
ДРАГО МИ ЈЕ! ОБЕЋАВАМ ДА ЋУ БИТИ ДОБРА СУПРУГА!
FALK & BARRY 12/23
НАДАМ СЕ И ДА ЋЕМО НАСТАВИТИ ЛОЗУ ФАНТОМА!
ДРАГИ! НЕМОЈ О ТОМЕ ПРЕД СВИМА...
ШАЛИМ СЕ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
ДО ВИЂЕЊА, МАМА! СРЕЋНА САМ!
И МИ СМО! ШМРК!
ДО ВИЂЕЊА!
ХВАЛА ТИ ШТО СИ ДОШАО! СРЕШЋЕМО СЕ ОПЕТ!
КО ЗНА! СРЕЋНО!
СРЕЋНО!
ДО ВИЂЕЊА! ДО ВИЂЕЊА!
ДО ВИЂЕЊА! ХВАЛА ВАМ СВИМА!
FALK & BARRY 12/24
БУКЕТ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

МОЈ ЈЕ!
СРЕЋНО, ТАГАМА!
РЕКСЕ, БУДИ ДОБАР!
ЗДРАВО!
FALK & BARRY 12/26

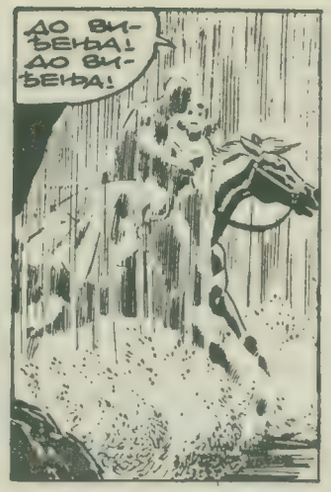
ДО ВИЂЕЊА! ДО ВИЂЕЊА!

МОЈЕ ДЕТЕ! ШМРК!
ХИИЗ!
НЕ ПЛАЧИТЕ, ГОСПОЂО!

ЏУНГЛА ЈЕ ПОЧАСТВОВАНА ВАШИМ ДОЛАСКОМ, ПРЕДСЕДНИЧЕ ЛАМАНДА!
ХВАЛА! ПОСЕТИТЕ МЕ У ГРАДУ!

НАДАМ СЕ ДА ЋЕМО СЕ ЈОШ ВИДЕТИ, ТАГАМА!
БИЋУ ОВДЕ, ПРЕДСЕДНИЧЕ!

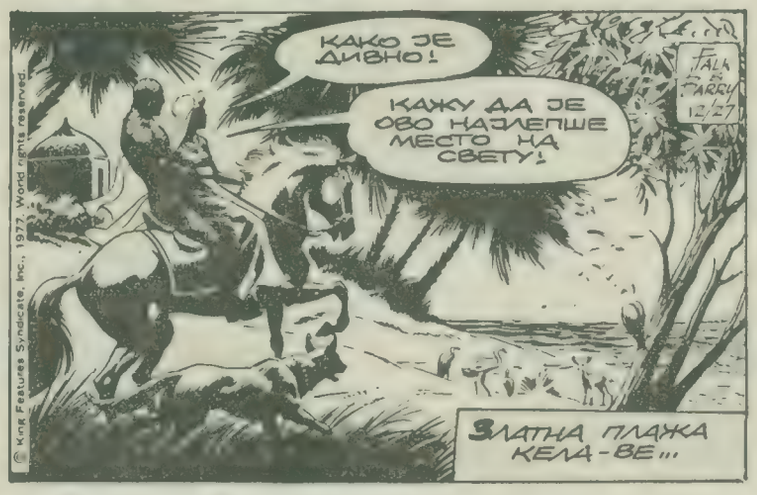
КАКО ЈЕ ДИВНО!
КАЖУ ДА ЈЕ ОВО НАЈЛЕПШЕ МЕСТО НА СВЕТУ!
FALK & BARRY 12/27
ЗЛАТНА ПЛАЖА КЕЛА-ВЕ...

ГОСТИ СУ ИСКРЕНУЛИ КУЋИ...
НАЈНЕОБИЧНИЈЕ ВЕНЧАЊЕ...

ОСТАНИТЕ ЈОШ КОЈИ ДАН У ГРАДУ, КАО МОЈ ГОСТ!
ОХ! РАДО! ХВАЛА ВАМ!

ШТА САД МИСЛИТЕ О ВАШЕМ ЗЕТУ?
ОВО ЈЕ КАО У СНУ! КУДА СУ ОТИШЛИ?
НА ПЛАЖУ... ПОСЕБНУ ПЛАЖУ, КАЖУ...
FALK & BARRY 12/28

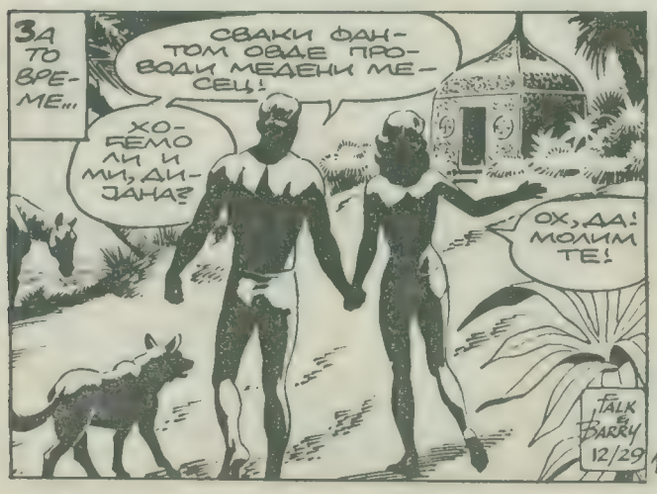
ЗА ТО ВРЕМЕ...
СВАКИ ФАНТОМ ОВДЕ ПРОВОДИ МЕДЕНИ МЕСЕЦ!
ХОЋЕМО ЛИ И МИ, ДИЈАНА?
ОХ, ДА! МОЛИМ ТЕ!
FALK & BARRY 12/29

ДА ЗАГЛИВАМО МАЛО!

ШТА КАЖЕШ ЗА ОВАЈ ЗЛАТНИ ПЕСАК?
?
ДИВАН ЈЕ!

ОХ... САД СМО ЗЛАТНИ!
ДА! ПЕСАК ЈЕ ОД ЗЛАТНИХ ЗРНАЦА!
FALK & BARRY 12/30

ОВА КОЛИБА ОД ЖАДА ПОКЛОН ЈЕ ВЛАДАРА ЈОНКОРА СЕДМОМ ФАНТОМУ!
ЖАД! ПРЕДИВНО!

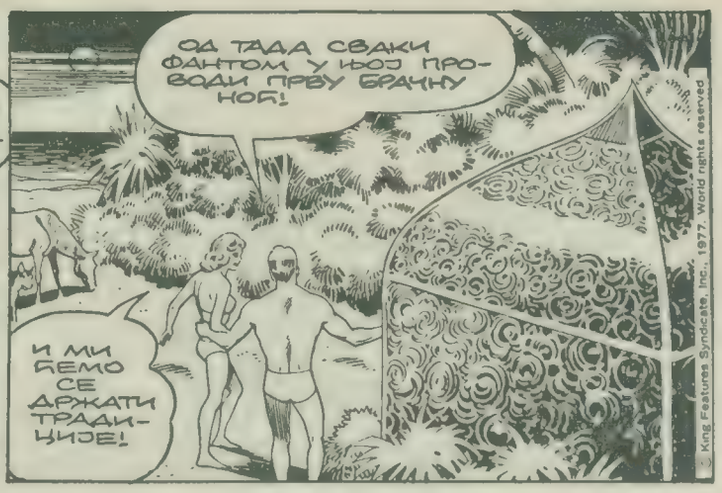
ОД ТАДА СВАКИ ФАНТОМ У ЊОЈ ПРОВОДИ ПРВУ БРАЧНУ НОЋ!
И МИ ЋЕМО СЕ ДРЖАТИ ТРАДИЦИЈЕ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved

ДРАГИ, ЗАШТО ЈЕ ЈОНКОР ПОКЛОНИО ОВУ ПЛАЖУ ТВОМ ПРЕТКУ?
ЗАТО ШТО ЈЕ СЕДМИ ФАНТОМ ОСЛОБОДИО ЊЕГОВУ НЕВЕСТУ ОД ПИРАТА!
FALK & BARRY 12/31
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ЈОНКОР ЈЕ ЗА ЊУ НАПРАВИО КОЛИБУ ОД ЖАДА, АЛИ ЈЕ ОНА, НА ЖАЛОСТ, УМРЛА...

ОХ, ДРАГИ! КАКО СУ ДИВНЕ ТЕ ПРИЧЕ!

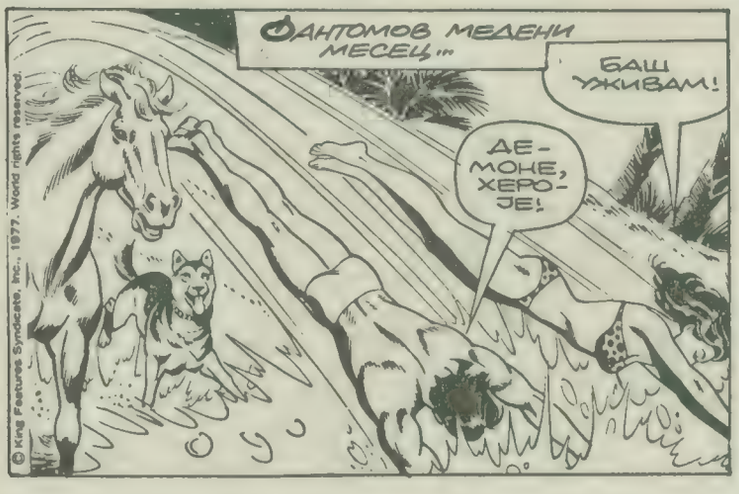
ФАНТОМОВ МЕДЕНИ МЕСЕЦ...
БАШ УЖИВАМ!
ДЕМОНЕ, ХЕРОЈЕ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

КАД БИ ОВО ВЕЧНО ТРАЈАЛО?
ШТО ДА НЕ, ДИЈАНА!
FALK & BARRY 1/2

ДРАГИ, ЈА ЗА КОЈИ ДАН МОРАМ НАЗАД!
ОХ! НЕ!

ИМАМ САМО ДВЕ НЕДЕЉЕ ОДМОРА, А ОНДА МОРАМ НА ПОСАО!
ЗАР САМО ТАКО КРАТКО?

ДОГОВОРИЛИ СМО СЕ, ЗАР НЕ?
ДА, ЗНАМ! ИДЕМО У ЕДЕН!

МОЖЕМО ЛИ ОПЕТ ДА ДОЂЕМО ОВАМО?
УВЕК! КАД ГОД ПОЖЕЛИМО!
FALK & BARRY 1/3
КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ЛЕТЊА СУКЊА

Узмите парче материјала дужине 70 cm, ширине 140 cm, пресавијте га и искројте према шеми на црт. 1 (као што се види на црт. 2). Зашијте на означеном месту на црт. 2. Руб сукње пресавијте два пута и прошијте (црт. 3). Искројте од истог материјала траку која је по дужини иста као отвор сукње (отвор сами измерите), а ширина јој је 4,5 cm. Спојите крајеве траке, па са наличја зашијте као на црт. 4. Тако зашивен појас пресавијте ка наличју, подвијте и зашијте као на црт. 5. На појасу с наличја опарајте рупицу на шаву и провуците ластиш чија дужина одговара обиму струка (црт. 6).

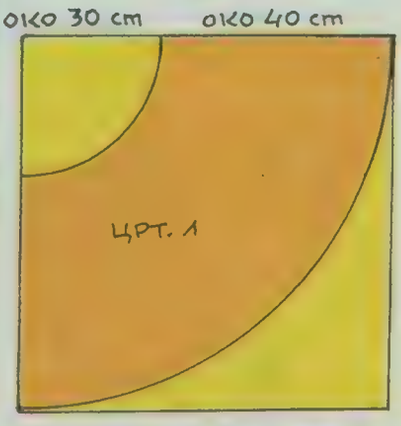

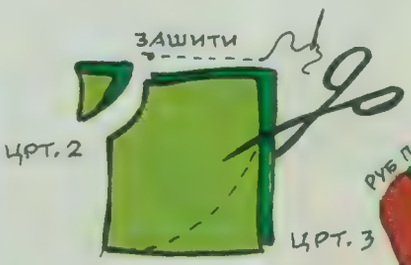

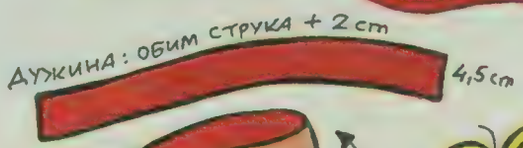

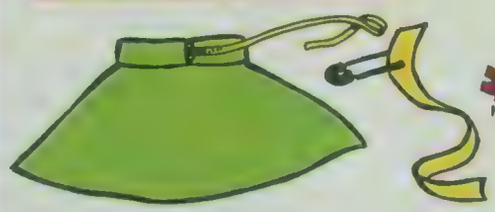

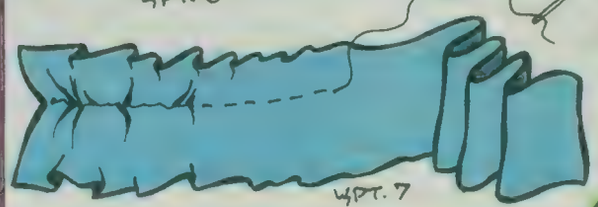

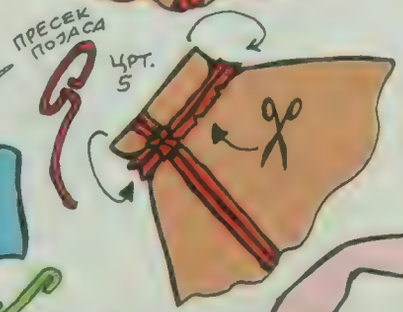

Направите затим траку од неког другог материјала чија је дужина око 3,20 m, а ширина 35-45 cm. Трака треба да има два лица. Порубите је на оба краја по дужини у супротним правцима, па на две трећине ширине траке профирцајте и наберите траку (црт. 7). Траку од које сте направили дупли карнер зашијте затим по ивици сукње (црт. 8). Сукњи можете додати и трегере од истог материјала од кога је и карнер (црт. 9), а уместо трегера можете да носите мараму везану око струка.

ДЕТЕ ЈЕ ОТАЦ ЧОВЕКА

КАД САМ БИЛА МАЛА: КРИСТИНА

КРИСТИНА ПРИБИЋЕВИЋ-ЗОРИЋ, редактор за енглески језик у Радио Југославији, књижевни преводилац чијом је заслугом енглеско језично подручје упознало дела Милорада Павића – „Хазарски речник", „Предео сликан чајем", „Унутрашња страна ветра" и „Кратка историја Београда" – дошла је 1969. године са Бостонског универзитета, држава Масачусетс, на постдипломске студије у Југославију и – ту и остала. Удала се за Алексу Зорића, такође новинара Радио Југославије. Тако су у постојбини њеног оца рођена њена деца. Ива, сада студент филозофије у Бостону, као и њена мајка некад, и Марко, који са својих петнаест година живи исто као и сви други београдски гимназијалци, једино што џепарац добија једном недељно, као што га добијају деца у Америци.

Тина са мајком пред полазак у школу

Моји родитељи су били странци у Америци, мама је Иркиња, тата Југословен, али сам ја Американка. Америчанка прве генерације, како се то тамо каже. Рођена сам у Њујорку, где су се моји родитељи доселили непосредно пре мог рођења, а годину дана после рата. Прве године провела сам као и сва друга америчка деца. Од свих догађаја из најранијег детињства најјасније се сећам једног који је могао да се заврши кобно по мене. Била сам расејана девојчица која уместо семафоре радије гледа облаке, па сам тако, идући једном у парк преко пута моје куће, прешла улицу на црвено. Једна кола налетела су на мене. На срећу, возач није возио много брзо, али је ударац ипак био тако јак да сам провела месец и по дана у болници.

Тај несрећни човек, који заиста није био крив, више никада није возио кола, никада више. Обилазио ме је док сам била у болници, а после тога годинама се јављао телефоном да пита како сам. Ово напоминьем због тога што ми од тада није било дозвољено да идем сама у парк и што су по мене долазили пре него што би пао мрак. Иначе, деца су тамо остајала сама дуго увече и играла се све до спавања. То није био парк као што су паркови овде, са зеленилом, дрвећем и цвећем; цела површина тог парка покривена је бетоном, а у бетон су уграђене љуљашке и клацкалице. У великој кутији – песак. Ипак, било је то пријатно место где смо ми деца радо проводили време.

Моја прва школа налазила се преко пута моје куће. Била је то локална, државна школа у коју су ишла сва деца из краја. Дан ми је изгледао овако: часови су почињали у девет ујутру и завршавали у три после подне. У школи смо учили, код куће зачас урадили задатке и онда – у парк.

Тако је то ишло до моје тринаесте године, када су родитељи установили да је моје знање катастрофално. Из историје смо, рецимо, у том последњем разреду, тек почели да учимо историју првих тринаест држава САД, о историји Европе није било ни трага, а Африку, Азију и остали свет и да не помињем. Моји родитељи, људи са европским образовањем, били су ужаснути. Исписали су ме из те школе и одлучили да ме, уз доста одрицања, упишу у једну приватну која је заиста била свет за себе. Звала се Међународна школа Уједињених нација. За разлику од моје прве школе, простране, светле, нове, која је врвела од деце, ова је била смештена у једну стару, нимало привлачну зграду.

Када сам први пут ушла у ту школу, плакала сам, али је то било и последњи пут да плачем, јер сам је убрзо заволела. Те старе зидове и стаклене преграде које су делиле

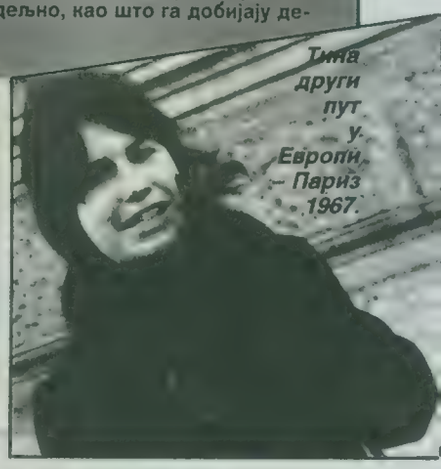

Тина други пут у Европи – Париз 1967.

просторије ми смо исликавали уљаним бојама, улепшавали сваки делић те ружне старе зграде и она је постајала жива, весела, наша. Било је само једно одељење тог првог разреда и у одељењу – нас десет! И данас памтим те године као најлепше у мом животу и, што је необично, већ тада сам знала колико ми је лепо и колико сам срећна. Обично човек тек касније схвати да му је у неком периоду живота било лепо.

Имали смо изванредне професоре, разних националности, баш као што су били и њихови ђаци. Изванредне стручњаке и исто тако изванредне људе, педагоге. Сећам се, на пример, испита из историје, у мају месецу, на крају те прве школске године. У америчким школама испити су углавном

Серија емисија „Детињство" траје већ пуне четири године на Првом програму Радио Београда, сваке среде од 12.30 до 13.00 часова. Различити људи различитих генерација, професија и животних судбина причају о томе како је било некад. КАД СУ ОНИ БИЛИ МАЛИ. Њихова сећања, њихове живе речи, претопили смо у приче. Емисије на Радију и приче у „Забавнику" припрема и уређује Светлана Ненадовић.

ПРИБИЋЕВИЋ ЗОРИЋ

писмени и сви смо пред собом имали спремне папире. Онда нам је професор, један доста строг господин, Енглез, рекао: – Молим вас, устаните, пријђите прозору, погледајте напоље и опишите како је изгледала ова улица тог „црног петка" 1929. године. – Те године Америку је задесила велика депресија, односно економска криза. Многи су људи пропадали, и финансијски и морално, самоубиства су се догађала свакодневно, породице су западале у беду. Сећам се да сам тај испит одлично положила.

За ту улицу везано је још једно моје сећање. Било је то оног дана када је Кенеди убијен. Кренули смо заједно, цело одељење, на пливање. Користили смо базен удаљен два угла од наше школе, и, кад смо изашли на улицу, чули смо како неко каже: „Кенеди је убијен". Рекли смо: „Какв ти је то виц" и отишли на пливање. Кад се час завршио, истуширали смо се и изашли напоље. Угледали смо призор који никад нећу заборавити: људи су плакали, јецај је долазио са свих страна. То је био једини пут да сам видела Њујорчане како плачу. Доживели су они много и тешких и ружних ствари, и не плачу лако, али, ето, тог новембарског дана су плакали јавно, не кријући.

Пролазили су дани, учили смо, дружили се, све као и обично, а онда је у разред дошао један дечак од тринаест-четрнаест година, колико смо и ми тада имали, али огроман, виши од нас за читаву главу. Био је Југословен и није знао енглески. Пошто је моје презиме такође југословенско, он се одмах залепио за мене, али ја, опет, нисам знала српски јер се у мојој кући говорио само енглески. Он је савршено говорио шпански и француски пошто је са својом породицом раније живео у Латинској Америци и Француској, прдивно је цртао, али га учење нимало није занимало. Нама је све то било чудно, и његов изглед и његово понашање које је за нас било просто невероватно, нарочито кад је дошло време испита. Као што сам већ рекла, све предмете полагали смо писмено. Наставник би ушао у одељење, дао тему о којој ћемо писати, рекао: „You are now on your honour" и изашао напоље, уопште не сумњајући у наше поштење. И, заиста, никада се није десило да је неко преписивао, шапутао или се договарао. Свако је радио своје не осврћући се ни лево ни десно. Не зато што смо се плашили казне, већ, једноставно, зато што нисмо могли да замислимо да се понашамо другачије.

Дечак који се звао Милован седео је мало укосо иза мене. Како је наставник изашао из одељења, из тог правца чула сам један мени потпуно непознат звук: „Кссс, кссс!". Сви смо се окренули и изненађено га гледали, а он ће, наравно, мени: „Како се каже ово, како се пише оно, дај помози око овога...". На то сам ја одвратно рекла (сада тако мислим): „Знаш, моје знање теби неће помоћи, ти мораш сам". Љутито ми је одвратио: „Ух, какви сте ви у Америци, код нас у Југославији ми помажемо једни другима против професора, а ви сте на страни професора!". У то време ја то ништа нисам разумела, али ме је било стид да ме неко, због тог мог презимена, стави у такав положај да морам да му кажем: „Па, снађи се".

У мојој породици нису се гајила нека наглашена осећања према домовини иако су и отац и мајка имали своја сећања и своје приче из детињства и младости, везане наравно, за различите земље из којих су потицали. У мом васпитању пресудан је био осећај да је читав велики свет мој, да могу да одем где год хоћу и да се бавим чиме год будем пожелела. Такав став према животу подржавали су моји родитељи када сам, још као тинејџерка, пожелела да одем у Европу, мој отац је без двоумљења рекао: „Радо ћу ти организовати боравак у Европи, али новац за пут мораш да зарадиш сама." Карта за Европу коштала је тада 664 долара, одлазак и повратак. Да бих сакупила ту суму, одлучила сам да све што зарадим за џепарац предам тати на чување.

Иако је почело одбројавање дана до мог великог путовања. Ја сам и раније чувала децу и тако зарађивала за џепарац. Сада сам имала велики циљ и свесрдно се бацила на „бебиситовање".

Ево како је то изгледало: око 7 увече одлазила бих у стан или кућу где су ме позивали – увек је то било у непосредној близини наше куће – деца, обично од три до четири године, већ су намирена, појела су вечеру и окупала се и, кад родитељи изађу, ја им мало читам, мало са њима попричам, ставим их у кревет и онда радим задатке све док се родитељи не врате, а то је обично поноћ или најдаље један сат по поноћи. Прошле су тако две године и већ ми је било мало криво што баш сваки цент морам да дам оцу, а, признајем, помало сам и заборавила шта је било повод свега тога када је мој отац изговорио оне магичне речи: „664!".

Било је то почетком априла, а већ у јуну имала сам у рукама карту за Европу, коју сам сама зарадила. Био је то фантастичан осећај и утолико је разочарење било веће јер се ништа од оног што сам очекивала није испунило. Толико сам замишљала тренутак кад ћу стати на европско тло, у овом случају била је то Енглеска, тако сам се надала да ће историја, култура, све то непознато и чаробно прострујати кроз моје тело и да ћу ја бити неко сасвим други, кад – није се догодило ништа. Ја сам остала иста. Ја сам била ја.

ХИТ

САН ДОБРОГ СИНА

Ник Кејв је објавио нови албум под називом „Henry's Dream" (Хенријев сан). Његова претходна плоча „Good Son", објављена пре годину и по дана, доспела је на топ листу двадесет најбоље продаваних плоча и његов је највећи досадашњи успех. Албум „Хенријев син" сниман је у Лос Анђелесу и Мелбурну, продуцент је био Дејвид Бригс, познат по сарадњи са Нилом Јангом, а Ник Кејв је већ кренуо на турнеју поводом новог албума.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

ВЕЛИКА Љ.

Текст и музика: Pet Gessle
Изводе: Roxette

Она је најбоља, она држи свет на жици	She's the top, she's got the world on a string.
Због ње заиграм, због ње све чиним.	She makes me boogie, makes me do anything.
Хеј, сад, додирни небо ти имаш необичан	Hey now touch the sky you've got a certain
поглед у очима.	kind of look in your eyes.
Па, она је чудо, она је све што ми треба	Well, she's a miracle, she's all that I need
као вода и ваздух који дишем	Like the water and the air that I breathe
Хеј, сад, досегни небо, постоји необичан	Hey now, reach the sky, there's a certain
израз у твом осмеху.	kind of look in your smile.
И ја знам шта љубав може да учини.	And I know what love can do.
Да, ја знам шта срца могу да учине.	Yes. I know what hearts can do.
Велика љубав наступа	The big love is taking the wheel,
Велика љубав се тумба	the big love goes head over heels
Велика жудња стиже у мали свет,	The big lust, bring it into the small world,
што већа, то боља.	the bigger, the better.
Велика љубав, чека да ухвати великог,	Big love, waiting to catch the big one,
тумба се, велики стиже у мали свет.	head over heels, the big one, bringt it into the small world.
Градим велику љубав.	I'm building the big love.
Помало је чудно, помало тајанствено,	It's kinda strange, a bit mysterious,
Морам то схватити озбиљно.	I gotta take it so serious.
Било је тешко, тако усамљен ноћу,	It used to be so hard, so lonely at night,
али она је моја драга и осећам се добро	well, she's my baby and I'm feeling alright
Хеј, сад, покрени небо, постоји необичан	Hey now, move the sky, there's a certain
израз у твом осмеху.	kind of look in that smile.
Када водим љубав са њом.	When I'm making love with her.
Када водимо љубав.	When I'm making love to her.
То мора бити најбоље	It has to be a big thing.
Обара ме на колена.	It's bringing me to my knees.
Мора бити најбоље, схваташ шта говорим...	Has to be a big thing, ya know what I'm saying...

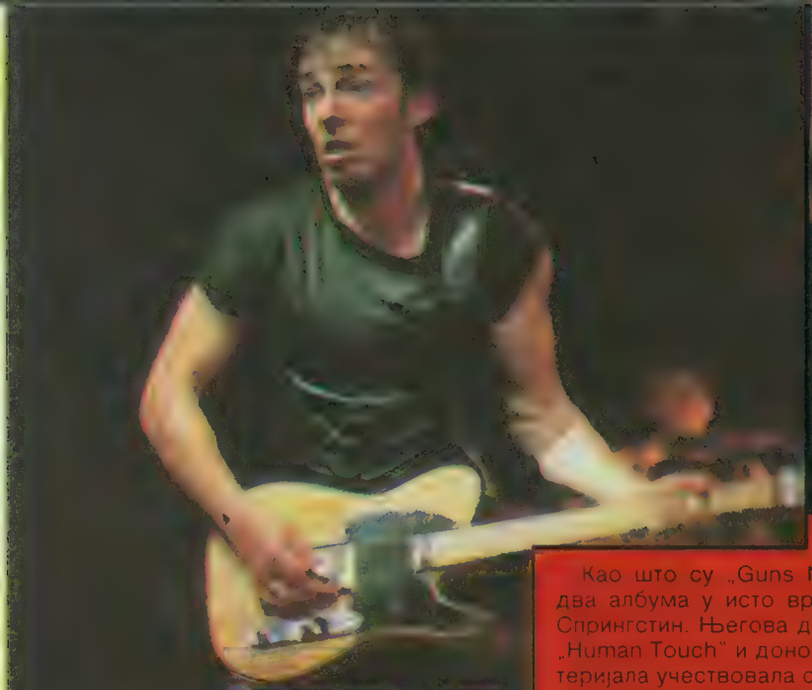

ПЛОЧЕ БЛИЗАНЦИ

Као што су „Guns N'Roses' прошле јесени објавили два албума у исто време, тако је сада учинио и Брус Спрингстин. Његова два албума зову се „Lucky Town" и „Human Touch" и доносе 24 песме. На снимању овог материјала учествовала су само два члана његовог „E-street,banda", затим Бил Пејн из групе „Little Feat", Стив Јордан, Ренди Џексон и други. У неким песмама Брус се појављује у дуету са Семом Муром и Бобијем Хатфилдом који је из групе „Righteous Brothers". Спрингстин се није упуштао у објашњавање разлога који су га навели да објави два одвојена албума, али је изјавио да су он и његова супруга Пати Скиалфа добили друго дете, кћерку Џесику Ре.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Потпуно сам сигуран, сваку девојку могу да наведем да се заљуби у мене".

Кевин Торнтон **(„Corol Me Badd")**

МУЗИЧКА ПОШТА

Здраво Забавниче,
Занима ме биографија групе „Metallica".

Марко из Смедерева

Бубњар Ларс Улрих, оснивач групе, преселио се са родитељима 1980. из родне Данске у Америку и пошто су они вршили притисак на њега да постане професионални тенисер, решио је да их напусти и годину дана касније отишао у Лондон. Укључио се у британску турнеју која је представљала нови талас у хеви метал музици, био је један од аутора компилације „New Wave Of British Heavy Metal", плоче која је веома утицала на читаве генерације хеви металаца.

Крајем исте године вратио се у Америку решен да оснује своју групу. Са гитаристом Џејмсон Хетфилдом, који је уједно и певао, снимио је песму „Hit The Lights" за компилацију „Metal Massacre". Затим им се придружио басиста Клиф Бартон кога је Улрих четири месеца наговарао да напусти своју групу „Траума". У групи је једно време био и гитариста Дејв Мустеин, а када ју је напустио, заменио га је Кирк Хемет који је гитарску школу учио од Џоа Сатријанија. У тој постави 1983. су објавили деби албум „Kill 'Em All".

Годину дана касније дошла је плоча „Ride The Lighting" на основу које су проглашени предводницима треш-спид метал звука. За мање од шест месеци плоча је продата у тиражу од пола милиона копија и довела их на велике хеви метал концерте. Марта 1986. објавили су албум „Master Of Puppets". Плоча је добро прошла на топ листама иако нису имали хит синглова нити су радили спотове за MTV. Затим су провели шест месеци као гости на Озиј Озборновој америчкој турнеји. Септембра исте године, током турнеје по Скандинавији, у саобраћајној несрећи погинуо је басиста Бартон, а на његово место дошао је Џејсон Њустед из састава „Flotsam and Jetsam". Јула 1987. у Улриховој гаражи за шест дана снимају макси сингл „The $ 5.98 EP – Garage Days Revisited" на коме су обраде њихових омиљених састава „Killing Joke", „Budgie", „Diamondhead" и „Misfits". Септембра 1988. објављују плочу „...And Justice For All" која је добила високе оцене, а следеће године њихова дискографска кућа на плочи „The Good, The Band and The Live", сакупља њихове старе снимке и песме са макси синглова. Прошле године објавили су пети албум, једноставно назван „Metallica", којим су само потврдили своју велику популарност.

286/16
1490 DEM

MOST
MOST
MOST
MOST
MOST
MOST

RAČUNARI

ISPORUKA ODMAH
GARANCIJA GODINU DANA
NAJNIŽE CENE
TEHNIČKA PODRŠKA

IZNENAĐENJE

NA SAJMU TEHNIKE
OD 11. 5.- 15. 5. 1992.

OSNOVNE KONFIGURACIJE

MOST JUNIOR 286/16MHz	**1,490 DEM**
MOST EXPERT 386/25MHz	**2,090 DEM**
MOST ASSISTANT 386/33MHz	**2,390 DEM**
MOST GENIUS 386/40MHz	**2,490 DEM**
MOST GOLIATH 486/33MHz	**3,590 DEM**

- Svi računari sadrže floppy drive 5.25"/1.2MB ili 3.5"/1.44MB, tvrdi disk "Microscience" od 52MB, "Hercules" kompatibilan grafički adapter, monohromatski paper white monitor, ASCII tastaturu, instaliran MS DOS 4.01 i uputstvo na srpskom jeziku.
- 286 i 386 računari: 1MB ili 2MB RAM memorije, mini tower kućište
- 486 računari: 4MB RAM memorije, tower kućište
- Uz računare sa VGA Color monitorom: miš besplatno!

DOPLATE ZA VEĆE ZAHTEVE

Mono VGA monitor "Supercom", SVGA grafička karta "OAK" OTI-037, 800x600/256kB	**150 DEM**
Kolor VGA monitor "Hyundai", SVGA grafička karta "Trident" TVGA 9000A, 1024x768/512kB	**590 DEM**
Tvrdi disk 100-130MB	**500 DEM**
Tvrdi disk 200-210MB	**900 DEM**
Floppy disk 3.5"/1.44MB	**159 DEM**
RAM 1MB	**125 DEM**
Matematički koprocesor 287/12MHz	**190 DEM**
Matematički koprocesor 387/25MHz	**380 DEM**
Matematički koprocesor 387/33MHz	**420 DEM**
Tower kućište	**235 DEM**

ŠTAMPAČI

"EPSON" LX 850, 9-pinski, A4	**690 DEM**
"EPSON" LQ 570,24-pinski, A4	**790 DEM**
"EPSON" LQ 1070,24-pinski, A3	**1,295 DEM**
Laserski štampač "Hewlett Packard" HP LJ IIIp	*zvati*
Laserski štampač "Hewlett Packard" HP LJ III	*zvati*
Memorijsko proširenje 1MB za HP štampače	**285 DEM**

DEALERSKA PRODAJA

Budite prodavac "Most" računara! Rado ćemo Vam pomoći da i Vaša firma uzme deo kolača na tržištu računara. Pripremili smo program specijalnih popusta za opremu namenjenu daljoj prodaji. Ponudite u Vašem prodajnom programu naše računare – kupci ih već poznaju kao kvalitetne i pouzdane.

U aprilu "Most" otvara u Bescarinskoj zoni u Smederevu magacin i predstavništvo. Oprema kao u Hong Kongu, u SAD ili na Tajvanu, uz isporuku u roku od tri dana. Standardne konfiguracije stalno na lageru, komponente po posebnim zahtevima isporučujemo u najkraćem roku. Mogućnost plaćanja "Mostu", ili kompaniji "De Brug", Roterdam, Holandija.

Cene izražene u nemačkim markama (DEM) • Plaćanje u dinarima, po dnevnom kursu na tržištu u Beogradu • Garancija 1 godina • Isporuka odmah po uplati

TEHNIČKA PODRŠKA I SERVIS

Svakog radnog dana od 10 do 14 časova. **HOTLINE:** 011/672-682. Korisnici sistema za komunikacije "SEZAM" mogu nas kontaktirati u konferenciji MOST.

OVLAŠĆENI DISTRIBUTER

U Sava Centru svakog radnog dana od 10-18 časova.
Tel. 011-222-43-22/492

BEOGRAD, KRALJA BODINA 2, TEL. 011/ 422-170 FAX 011/ 426-144

Спортски судски процес столећа

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ НА ПОЕНЕ СПАСАО БОКС

Џек Робертс и девет чланова Националног спортинг клуба нашли су се 1901. године на оптуженичкој клупи осумњичени да су злочиначки усмртили Марија Ливингстона погинулог у рингу. Бранио их је славни сер Едвард Маршал Хол.

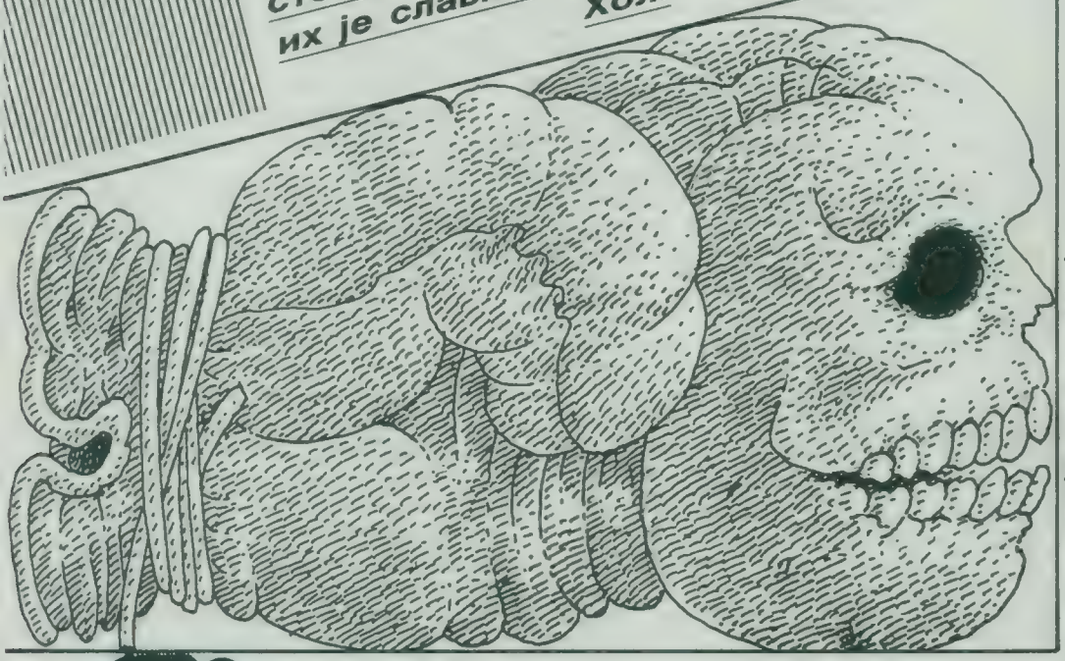

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Сер Едвард Маршал Хол (1858–1929) био је познати адвокат и одушевљени љубитељ бокса који је одиграо пресудну улогу за будућност овог спорта. Да ли је то била пука игра случаја?

Оптужница за убиство подигнута је после погибије дотад потпуно непознатог Марија Ливингстона који је, под псеудонимом Били Смит, боксовао против Џека Робертса 4. априла 1901. године у Националном спортинг клубу. Током меча Ливингстон, односно Били Смит, незгодно је пао, тресну главом о стуб у углу и умро.

Џек Робертс и сви чланови Националног спортинг клуба, њих деветоро, нашли су се на оптуженичкој клупи у чувеном лондонском суду Олд Бејли. Оптужба је гласила: „злочиначко убиство Марија Ливингстона" што је, и за тадашњи начин изражавања, било мало претерано и преоштро.

Пробни камен

Суђење, са сер Едвардом као главним браниоцем, било је, како би се рекло, пробни камен. Уколико би била донета ослобађајућа пресуда, боксери би убудуће и за сва времена могли мирно да улазе у ринг знајући да неће бити судски гоњени ма шта се у њему догоди.

Ако би пресуда окривила и осудила Робертса и клуб, сваког умешаног у меч за време кога би неки боксер био теже повређен или покојан чекале би оптужбе за злочиначко дело и робија.

Значи, на овом процесу судило се самом боксу као да је овај спорт лично седео на оптуженичкој клупи. Радило се о бити или не бити.

На једној страни, страни државног тужиоца, налазио се аргумент да, иако смрт није баш неизбежна последица сваког боксерског меча, па ни овог, већ постоји и те како довољно елемената за доказивање криминалног нехата у организовању, вођењу и одвијању тако опасних спектакала.

На другој страни, наравно одбране, била је теорија о потреби мушке борбе. Њу је подржао читав конзилијум одбране са сером Едвардом на челу, адвокатом који је увек сматрао да одбрана мора да буде права парада речитости са све ватрометом.

Боксери, запамтите његово име!

На суду, у обавезној црној одори која је витлала око њега у праведном гневу и индигнацији, он је на државног тужиоца испалио сву муницију из својих неисцрпних залиха. Позивајући се на тужиочеву „погрешно усмерену ревност према јавној безбедности", он је бранио бокс до балчака и на врхунцу ватреног говора изрекао вероватно највећи сарказам који се икада чуо на британском суду.

„Предлажем", рекао је, „да у свим будућим боксерским борбама, у Националном спортинг клубу или неком другом месту, такмичари по закону морају да буду одевени у кожне дресове испод којих би била звона, по могућству електрична.

Боксерске рукавице би, опет по закону, имале бити највећег броја и обилно намазане кредом. За сваки отисак креде на противничком дресу нападач би добијао поен. Али, ако би се при маркирању противника кредом огласило звоно испод дреса нападнутог, нападач да се сместа дисквалификује због непотребног насиља у намери да изведе нокаут и да се оптужи за могуће убиство из нехата!"

Оборени овим поенима великог адвоката чланови пороте изгласали су пресуду „случајна смрт" и Робертс је са члановима свог клуба био ослобођен одговорности.

Боксери би требало да памте сер Едварда Маршала Хола. Захваљујући њему, и само њему, они и дан-данас могу слободно у борби један другом да раде све што желе, од модрица, рана и прелома до смртоносних нокаута и нокдауна, свесни да закон престаје да важи пред конопима боксерског ринга.

Слава му!

Бојана Дожић

Уређује
др Зоран Живковић

ЈАНИЧАРИ ИЗ ВАРАМЕ

Љубица Арсић

Пробудио се пре зоре знојав и преплашен. Руке су чврсто држале гвоздено узглавље кревета. Роса ноћи натопила је ланени прекривач. Сумњао је да је влага којом је био покривен само последица летње спарине.

Лежао је мирно покушавајући да окупи детаље немарно намештене собе. Жућкасти зидови са сенкама несталих слика. Сат који ће ускоро откуцати пет. Чивилук са шеширом и кишобраном вирио је из предсобља као станар који је некад живео овде, као неко бивши ко је ослушкивао туљење трамваја и прве звуке града.

Све је то због тешке вечере, помислио је. Прженице пре спавања и горка кафа. Барен купус не прија мом стомаку.

Чуо је како сусед изводи пса намештајући отирач, куцкање кључева о стаклена врата лифта, хеј, тамо, затварај, али се његов слух будио полако. У њему су још увек били звуци сна: отекло зујање изнад воде, писак који је споро путовао млечнобелим ваздухом.

О женама је мислио све најлепше, али је ипак одлучио да живи сам. Помало га је нервирала њихова јогуњаста потреба да ствари стоје на свом месту. Или да сваком делу треба да се приступи достојанствено и са пажњом којом дипломата обасипа своје ближње. То жена очекује од мушкарца.

Провирио је иза завесе, не без радости, јер је светлост лета натерала луцнуте возаче да махнито трубе. Неко је претрчао улицу носећи корпу цвећа примадони која је одсела у суседном хотелу. Лице примадоне када скидајући целофан открива у корпи карфиол или главицу купуса уместо цвећа. Насмејао се. Махнуо је руком. Оперске певачице немају баш много смисла за шалу. Сетио се очеве изреке; глуп као тенор. Обријао се и обукао без умора. Лето је било јаче од свега.

Али, сан се опет вратио.

Не само да је те ноћи слабо спавао, већ се успављивао скоро три пуна сата. Изненада, учинило му се, потпуно се пробудио. И то се дешава: сањамо да смо будни. Верујемо да смо будни док неко друго сазнање борави у сну. Иако је сањао, знао је, осећао да је будан.

Било му је хладно. Био је у води управо избегавши нешто, некога, оном снагом која се јавља у тренуцима опасним по живот. Уста су му била пуна сланкастих травчица. Тешко је кашљао док се грозничаво тресао под водом. Осетио је песак међу ножним прстима, а када је отворио очи, обрео се на дивљој, пустој обали. Лежао је постранце кашљући и посматрајући ружичасту зору како једва додирује небо.

И у другом сну је искашљавао слану воду док се зора полако прикрадала белом песку обале пробијајући измаглицу изнад воде. Пузио је хватајући песак као неко ко још не разликује уже од паучине док су се врата сна полако отварала пуштајући га да се домогне своје собе, кревета, таванице ишаране шипражјем неона. Колико је све то трајало? На обали је лежао сатима иако се секунда или две чини спавачу као вечност.

Када је упалио лампу и погледао на сат, приметио је трагове песка међу прстима. Лизнуо је руку која је била слана.

Сваки следећи сан почињао је као остали: лежао је на обали, сунце се дизало све више на небу, магла је полако нестајала. Његова „експедиција под велом", како је звао ово што му се дешавало, напредовала је; корак по корак догађаји су се развијали онако како се биоскопски филм пројектује у замраченој сали, увек исти, али са малим померањем акције. Сунце је високо одскочило на небу, магла се стањила, видео је себе обученог у смеђе набране панталоне и блузу широко изрезану око врата. Бела пешчана обала додиривала је море које је превртало запењене рубове. Већ удаљен од обале лежао је на једном узвишењу главе заклоњене бодљикавом макијом чији је листић згњечио међу прстима. Мирисао је на опоре источњачке ресторане у којима је сваког првог ручавао пилетину на оријенталан начин.

Био је негде на Истоку. Тако плаво небо у којем се огледају седефне шкољке имају само далеке земље. Птице лете у пару и ниско растерујући крилима праменове магле.

Једва да је у даљини било неке разлике између неба и мора. На невидљивој граници лебдели су обриси неког града који је подрхтавао ако се посматра полузатворених очију. Поверовао је да је видео и неколико бродова како савлађују малу раздаљину. Али, они нису могли дуго да се прате, измицали су погледу који више није могао да их нађе.

Када се пробудио, кожа му је била затегнута и свербела је – сунце ју је добро исушило. У руци је држао комад црвенкастог камена чије су шупљине биле испуњене спиралним пужевима.

Не сећа се када је први пут чуо име града, али је оно током просањаних ноћи било изговорено њему, његовом бићу, његовој неиспаваној души. Варама, шапутао је. Варама. Трчао је по обали прскајући се водом, зурио је у удаљени град који је златастим куполама извиривао из магле. Варама се помаљао из пене мора које га је пљускало. Његове куле и прозори подрхтавали су у најразличитијем кретању

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

и осветљењу, а на свим оним малим и нагнутим балконима жене и деца имали су много шта даураде – док су око њих – заклањајући их и откривајући их, прострти и пребачени чаршави и опрано рубље лепршали и силно се надували на јутарњем ветру. Облаци су оцртавали тргове и вртове наводећи њихова имена. Главном улицом пролазила је поворка украшена перјем и заставама.

Чак и досадни часови у канцеларији били су испуњени Варамом. Слободно време проводио је претражујући старе мапе и атласе. Без успеха.

У каменим удубљењима Вараме висиле су лаке хаљине и гајтани. На платформама степеништа расли су лимун и нарови чије су крошње притискале зидове. У том је граду била жена коју је волео. Није знао њено име, само да је воли; да је та жена у том граду. Да мора да је нађе на улицама Вараме.

Није се приближавао граду онако како то људи раде у овом стварном животу, ходајући или трчећи. Померао се безвременим, успореним покретима слично кретању свог сна из ноћи у ноћ. Сваки пут био је ближи за неколико корака зидинама тврђаве која је штитила Вараму од мора.

Доктора је затекао како упркос препуној чекаоници сам са собом игра шах. Зурио је у фигуре чврстим погледом лудака. Мантил му је био погрешно закопчан тако да је лева страна била виша од десне.

– Па – рекао му је доктор брзо прелетевши руком уздуж и попреко сточића. Затим је из фиоке извадио кутију кекса. Обојица су грицкали кекс, а доктор је отресао мрвице са своје црне браде, вероватно офарбане и брижљиво обликоване по персијском узору.

– Пошто сте ми земљак – рекао је доктор погледавши у његов картон – не смете да одустанете. Никако не сада.

Куцкао је црним коњем о шаховску таблу. Никако не сада.

– Докторе, нисам луд – рекао му је самоуверено одмах схвативши како је реченица без икакве тежине. – Наравно да нисте, одговорио му је

истом мером.

Следећих ноћи у правцу Вараме дунуо је хладан ветар. Сврдлао је песак близу зидина, долазио је са дна слике пењући се уз ноге да би му невидљивим леденим прстима дотакао образе. Хладни дах расипао је остатке магле која је упорно висила над морем. Престао је да се креће према граду приметивши огромну белу мрљу, прашњави облак који му се приближавао неразумном брзином. Ускоро је могао да разазна сваки детаљ.

Коњаници огрнути белим пелеринама јахали су кроз плићак распрскавајући воду. Носили су неку врсту прслука са зеленом спиралом по средини и кратке, добро наоштрене, сабље које су се љуљале о појасу блескајући на сунцу. Главе уоквирене турбанима њихале су се ритмично, а црни коњи, све један до другог, подизали су у трку запењено море сјајним потковицама. Препознао је. Не он, него је његов страх препознао јаничаре Мамелука, препознао је криве сабље и коње који су лудовали чешући се усијаним сапима.

Када му је доктор поменуо Фројда и Јунга, схватио је да му говори све саме глупости. Човек који толико времена посвећује својој коси и педантном обликовању браде, па их још фарба у црно, нема много везе са људском душом. Затворивши врата ординације, оставио је доктора наднетог над шаховском таблом, забринутог којим ће потезом победити себе.

Ходао је улицама да се умори, завиривао је у радње претурајући по гондолама гумене навијутке и делове водоводних цеви, тражно је од продавачице да му покаже све кариране штофове од вуне, стискао их да провери да ли се гужвају, обишао је и две парфимерије наводно тражећи поклон за своју вереницу.

Спустио се у фотељу обневидео од лутања. Осетио је толику потребу да се протегне и зева, али није хтео да покаже себи како му се приспавало. И тако је седео, зурио увис, осећао како му лице постаје све непомичније, једна мува га је облетала и затреперила пред очима, али он већ није био начисто шта је то.

Јаничари из Вараме носили су чизме од меке коже и мамузе које су забијали у коњске сапи. Опет му је свежина доносила њихове покличе (или је он то викао у сну?), звиждуке којима су бодрили коње, фијук сабљи кроз ваздух. Приближавала су му се њихова лица уоквирена црним поткресаним брадама, крупне укочене очи и црвене танке усне које су откривале светлуцаве, правилне, оштре беле зубе. Једно од тих лица са брадом обликованом по персијском узору било је докторово. Препознао је и његове очи које су се укочено приближавале његовим. И у том препознавању први пут се упали неко помоћно светло које обасја ноћну мору као што сијалица осветљава пожарно степениште.

– Докторе! – повика – све је решено, скок црним коњем на лауфера.

Када је викнуо, пола у шали а пола озбиљно, његов сан поче да попушта као што се прозор разлаже на крхотине под мразом и цела слика одједном поста неубедљива и крпена. Пут сабље био је дуг и спор. Као споро истицање целулоидне траке на котуру. Ипак га је стигла, одвојила од песка на коме је чврсто стајао, кренула према врту и његовој крви која није имала никаквог искуства са сечивом.

У његовом дневнику остало је записано: ... Та лица, та ужасна сурова лица! И те очи! Ако онај блесави доктор шахиста нешто не учини, они ће ме стићи, ускоро...

РЕКЛИ СУ...

Ветеринарима је лакше него лекарима. Они бар не могу да буду доведени у заблуду исказима својих пацијената.

Луј Пастер
француски хемичар и биолог
(1822–1895)

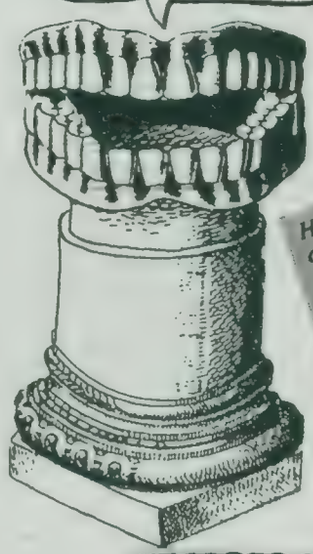

Најбољи извор информација су људи који су обећали да ће препричавати оно што су чули.

Марсел Март
француски писац
(рођен 1948)

Број оних који нам завиде потврђује степен наше вредности.

Оскар Вајлд
енглески писац
(1854–1900)

РАТ ИМА ВЕОМА ДУГУ РУКУ. ЈОШ ДУГО НАКОН ШТО ЈЕ ЗАВРШЕН ОН УЗИМА СВОЈЕ ЖРТВЕ.

Мартин Кесел
немачки писац
(1901–1990)

Некада је човек био господар свог знања. Данас је знање његов господар.

Џон Стајнбек
амерички писац
(1902–1968)

На два ствари човек никада не сме рачунати: да ће зло које чини остати скривено и да ће добро које чини бити запажено.

Лудвиг Фулда
немачки драматичар
(1862–1939)

Кад наиђеш на прегладнелог пса и даш му да се сит наједе, он те неће угристи. То је основна разлика између пса и човека.

Марк Твен
амерички писац
(1835–1910)

Човек мора да уђа своме телу да би душа са уживањем у њему становала.

Винстон Черчил
британски политичар
(1874–1965)

„Забавников" квиз

СТРИПОВИ И ЦРТАЋИ

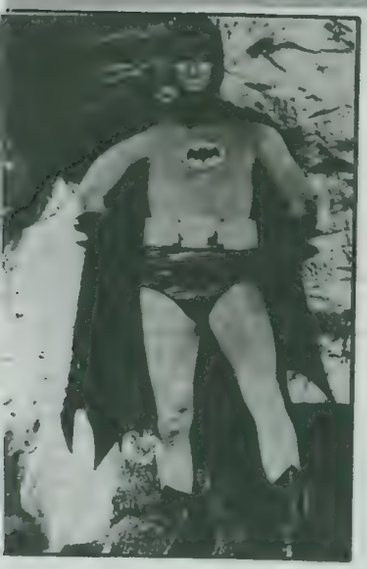

1. Како се зове Бетменов помоћник?

2. Како се зове Тинтинов пас?

3. Чији је непријатељ био Минг Немилосрдни?

4. Које је боје капа Паје Патка?

Решења на странама Мале поште

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М.Јеленковић и З.Зељковић

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

Приликом решавања сами уписујете црна поља. Колико их је у поједином реду показује број у загради.

ВОДОРАВНО: 1. Млекарска индустрија – Ознака за грам (1), **2.** Танка метална плоча – Прорећено (1), **3.** Име рокера Купера – Приморски ветар, маестрал (1), **4.** Удаљени – Група која је лансирала ламбаду (1), **5.** Скраћеница за исток – **Млади београдски глумац са слике** (1), **6.** Биљке повијуше (1), **7.** Узвик нестрпљења – Лабораторијска игла за узимање препарата (1), **8.** Винарски трговац – Симбол флуора (1), **9.** Раствори (0), **10.** Ауто-ознака за Ваљево – Ознака за енергију – Мера за површину земљишта (2), **11.** Држава на Апенинском полуострву (0), **12.** Индустријско место код Сарајева (1).

УСПРАВНО: 1. Популарна тв-емисија коју води глумац са слике (1), **2.** Украсни цвет, тулипан – Продукти имитације (1), **3.** Име мексичког револуционара Запате – Симбол алуминијума (1), **4.** Речна риба – Позиви (1), **5.** Име глумца Паћина – Глумац ирског порекла, Шон – Упишите: ij (2), **6.** Познати кубански боксер – Змија отровница, кобра (1), **7.** Симбол сумпора – Ауто-ознака за Италију – Ознака за понд – Лице склоно аферама (3), **8.** Барске биљке (0), **9.** Јаче струјање ваздуха (0), **10.** Штетна материја, токсин, (0), **11.** Француски књижевник, Албер (1), **12.** Пуж без кућице (0).

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

МАГИЧНИ КВАДРАТ

ВА, ВА,ВАР, ИС, КОСТ, НА, НИ, О, РЕС, РИШ, СА, СКО, СТОС, СТРА, ТО, ТО, ХРИ, ЦА, ШАН.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО: 1. Оснивач хришћанства, син Божји, Исус, **2.** Опорост, оштрина, **3.** Искрцавање робе, **4.** Сачињена ковањем, **5.** Друг (слов.), **6.** Место код Жагубице, **7.** Језив, страшан.

■	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ИТАЛИЈА: РАЈ ЗА ЧЕТВОРОНОШЦЕ

КУЦЕ = МАЦЕ ИЗ ВИСОКОГ ДРУШТВА

Љубав према животињама постала је ужасно скупа. Италијани на кућне љубимце годишње троше преко 1500 милијарди лира.

На сајму одржаном децембра прошле године у Фиренци 378 произвођача из 18 земаља света приказало је производе намењене кућним љубимцима. Ако је судити по ономе што се тамо могло видети, љубав према животињама постала је ужасно скупа емоција.

И, чега је све било на сајму? Мртвачких сандучића, четири модела, „тапацирунг" у више боја, француска производња (за оне који класичну сахрану још увек претпостављају кремацији). Гробаља, иначе, има посвуда. На ономе у градићу Серењу у близини Милана једногодишњи закуп парцеле за Џонија, односно Мици, стаје сто хиљада лира. За милион лира мили покојници могу да почивају у миру заувек.

Урне за миле покојнике, умирујућа средства за неуротичне љубимце, дијететска храна за мазе с вишком килограма, визонске бунди-це... Неки заистa претерују у љубави према животињама

Оделца, пиџамице, несесер...

Што се гардеробице тиче, италијанска фирма „Mr Dog" прави је за све пригоде. Последњи крик је сатенско оделце за VIP куце (VIP = енгл. скраћеница за very important person = велика зверка), цена 50.000 лира, може и по мери. Продају се још: џогинг – тренерке за четвороношце спортског духа, пиџамице као и перуански пончо за прохладне дане.

Од кожне галантерије: несесер за куце-маце-светске путнике, величине 40 × 30 центиметара, а који садржи кожне корице за документа, путно јорганче, јастученце, посудице за воду и храну, четку, лоптицу за игру и разоноду.

Такође у продаји су: душечић на надувавање за двосед, тросед, фотељу, употребљава се кад газде нису код куће, а куца-маца је осетљива по природи. Како усамљено љубимче скочи на омиљени комад намештаја у дуготрајном одсуству власника, а да се не поцепа, не изгреби, не упрља, не поломи, не оштети?

Кад Рексу кола баш крену низбрдо, воде га код психијатра. Једна сеанса у Италији кошта 150 хиљада лира.

шечићу се аутоматски укључује аудио трака са претходно снимљеним тепањима и гугутањем господара.

Има л' краја претеривањима? Има, само што за сада, бар што се Италије тиче, није на видику. Према најновијим статистичким подацима, Италијани по кућама чувају 30 милиона љубимаца свих врста на које годишње троше преко 1.500 милијарди лира. Прве на италијанској „топ тен" листи су мачке (6 милиона и 300 хиљада), куце заузимају солидно друго место (5 милиона и 400 хиљада), пернатих животињица има 12 милиона а рибица пет и по милиона.

О здрављу побројаних милиона кућних маза брине (реч је, и даље, о Италији) 5.000 ветеринара специјалиста за мале животиње. О ономе што су одувек хтели, а никада нису успели да сазнају у вези са својим љубимцима газде недељно и месечно обавештавају десет специјализованих часописа. Књижаре су крцате књигама о Њему, Њој и Њима уопште. Само издавачка кућа „Де Веки" има преко двеста наслова на животињске теме.

Плетено је за умерено размажене. Праве зверке носе визонске бундице и огрлице са потписом „Ермеса".

На цени су егзотичне врсте: шар-пеј, „згужван", доброћудан, прескуп.

Случај штенета из Кампосана

Нема тих пара које неки не би дали за своје миле животињице. „Луј витон" корпе за ношење џет-сет маца коштају 800 хиљада лира и сасвим се лепо продају. Огрлица с каишем (повоцем) за куце из високог друштва с потписом „Ермеса" кошта 580 хиљада лира. Једном речју, они који имају пара не питају за цене. Важно да је прескупо.

Не прође месец а да се у штампи која негује забавно штиво не појави напис о неком новом случају. После пензионера који је ономе ко му нађе вољену мачку понудио награду од 100 милиона лира, енглеског племића који је својој сијамској мачки завештао 26 милијарди лира (односно одговарајућу суму у фунтама), брачног пара чији се развод озбиљно искомпликовао због судског спора око тога коме ће припасти Рекс, најзад се догурало и до ДНК теста за утврђивање очинства – случај италијанског штенета немачког овчара из места Кампосано у близини Напуља.

Случај је, у ствари, крајње једноставан. Два поносна власника два немачка овчара тврде да је лепо и здраво штене потомак баш њиховог вучјака. Како једно те исто штене никако не може да има два природна оца и како власници кандидата за тате нису успели сами да се договоре, на крају су се обратили карабињерима. Ови су, сасвим соломонски, поставили кандидате за тату да седну на пристојном растојању један од другог, а затим на лице места пустили штене пошто је претходно договорено да ће за оца бити признат онај уз кога се малиша сам привије. Поражена страна се, пошто је поражена, предомислила и читав случај пренела у надлежност суда. Тренутно се чека на резултат теста за утврђивање очинства.

У међувремену, трговци трљају руке, а исто почињу да чине и неки други. Две, и то врло угледне осигуравајуће италијанске компаније, однедавно нуде полисе осигурања за куце и маце одговарајућих назива какав је, рецимо, „Педигре" (осигуравајућа компанија „Групо Латина").

И без додатног трошка за осигурање, задовољство да се има куче средње величине или мачка кошта поприлично. Злобници су сели и израчунали колико то кошта у Италији: нешто више од два милиона лира годишње и то без претеривања. О почетном трошку куповине вољеног Рекса да се и не говори. За љубимче с педигреом газда има да исповрне од 300 хиљада до два односно три милиона лира, колико коштају штенад њуфаундлендера и булдога.

А шта кажу звезде?

Могућим издацима ту ни издалека није крај. У Француској могу да се купе визонске бундице за куце које тешко подносе хладноћу. У добростојећим земљама Запада кућама и газдама нуде се још свакојака чуда: вештачке кости с флуором који штити зубиће од каријеса, специјалне пасте за зубе, оделца и хаљинице за младу и младожењу, гумене чизмице за кишне дане, специјалне куре у топлим купкама.

Посао цвета и зоо-астролозима. По цени од свега 100 хиљада лира (реч је, опет, о Италији) газда може да сазна како ће му се тек купљено штене слагати с кућном мацом; постоје, такође и пластични хирурзи за Рекса и Мими као и 40 специјализованих клиника за мале животиње и то само у Италији.

Пси, односно мачке који се роде с одговарајуће стране Алпа (под условом, разуме се, да не припадају презреној касти мешанаца) могу, испостави ли се да су преосетљиви по природи, да рачунају на услуге ускоспецијализованих психолога (150 хиљада лира по сеанси) и на центре за очување лепог стаса „Догформ". Ови срећници ни бракове не склапају тек тако. Брачно-посредничке агенције воде рачуна о укрштању одговарајућих педигрираних крвних група и хромозома.

После свега, зашто не и ово: романтична вечера удвоје и уз свеће? У 63. улици у Њујорку пуном паром ради псећи ресторан. А није ни скуп, чак ни када се прерачуна у динаре. Вечера за двоје кошта између 1.500 и 3.000 динара. А кад кола на емотивном или неком другом плану баш крену низбрдо, драгом куци за утеху и релаксацију увек преостаје јога за псе која је у САД и Јапану у великој моди.

М. Илић

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

Сапун и како га направити

Мама каже да је моја бака сама правила сапун, па пошто и сам знаш како је сапун скуп, научи ме како се прави.

КАТАРИНА
Земун

Рећи ћемо ти, али ако решиш да га правиш, онда то ради само уз мамину помоћ. Сапун се прави од масти или уља и разних других састојака. Људи су прве сапуне правили тако што су чували остатке масноће и кували их у казанима, а онда додавали алкални раствор направљен од дрвеног пепела, цеђи. Овако настаје жути, меки сапун. Тврди сапун прави се тако што се смеша дуже кува и додаје јој се морска со.

Сапун се и данас прави на сличан начин јер и сада се користе масти и уља (кокосово). Боја, мирис и друге масноће као што су бадемово уље и глицерин, додају се да би се добио финији тоалетни сапун.

„Забавников" квиз (решења)

1. **Робин**
2. **Снешко**
3. **Био је непријатељ Флаша Гордона**
4. **Плаве**

Јапанско мачевање

Волим све јапанске борилачке вештине, неке и увежбавам, али сам се однедавно загрејао за кендо. Реците ми нешто више о том јапанском спорту.

МАРКО И.
Ужице

Становници Земље излазећег сунца од давнина користе вештину руковања мачем, и то по правилима створеним у Јапану.

Да би се избегле повреде и смртни случајеви током вежбања, прави мачеви замењени су 1710. године онима од бамбусове трске. Иначе, опрему за кендо чине: мач од бамбуса, штитник за грудни кош, маска за главу и тешке рукавице. Победник у борби, двобоју, је борац који први стекне два бода, а они се освајају правилно изведеним ударцима у бодовне зоне (врх главе и бокови),

док је врат бодовна зона за убоде. Сваки пут кад освоји бод борац је дужан да узвикне „Киаи". Тек после тог узвика судија признаје стечени бод.

Вештина мачевања, или кендо, усавршавана је још од 12. века истовремено са настајањем војничке класе у Јапану.

Дуге уши, кратке ноге

Замолила бих те да нешто више напишеш о једној код нас доста реткој врсти паса, америчком басету или уопште басету.

КСЕНИЈА
Београд

Басети припадају веома раширеној групи гонича чији је славни предак пас светог Хуберта са којим је тај светац ловио још у 7. веку. Занимљиво је да су пси светог Хуберта вековима узгајани у самостану Андејн у Белгији и да су редовници, све до 1789, сваке године морали да дају по шест паса краљевским високанствима, а они их користили као сјајне трагаче.

Што се тиче групе гонича, она се дели на 74 пасмине. Басета има шест: плави гаскоњски, рђи бретонски, вандејски басет грифон већег типа, вандејски мањег типа, артоашки – нормандијски басет и амерички басет.

Сви су препознатљиви по прилично издуженој глави, оклембешеним ушима, кратким ногама и дугачком репу. Наравно, све зависи од пасмине. Главна особина им је да су темпераментни и верни

пси, неки и са снажно развијеним ловачким нагоном, али сви су погодни и као кућни пси због своје доброђудности и привржености.

Лек за скорбут

Волим авантуристичке романе, посебно оне о морепловцима. У њима се често помиње скорбут, кобна болест за морнаре до које је долазило услед једноличне исхране. Када је и ко пронашао лек за скорбут.

ЗОРАН ТР.
Сопот

Појавом скорбута код морнара први се озбиљније бавио бродски лекар Џејмс Линд (1716–1794) из Краљевске морнарице у Госпорту (Енглеска). Он је проучио случајеве хиљаде оболелих као и услове живота на бродовима, посебно недовољно разноврсну исхрану морнара која је главни узрочник ове болести. Линд је 1753. године објавио „Расправу о скорбуту" у којој се заложио за употребу свежег поврћа и лимуна у исхрани. Лекари са брода „Ендевор", који је био под командом чувеног истраживача Џејмса Кука и који се спремао да исплови, решили су да се током путовања придржавају Линдових упутстава, и за скоро три године умро је само један морнар. А у то време скорбут је односио више живота него све непогоде и поморске битке.

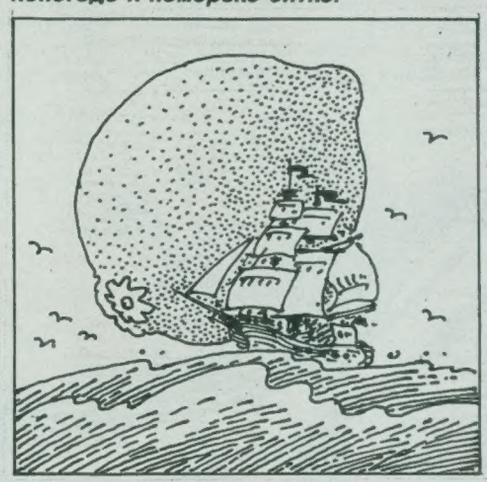

Тако су се увођењем јужног воћа у исхрану морнари спасли ове болести коју заправо изазива недостатак витамина С, а њени знаци су слабост, отицања десни и потпуна исцрпљеност.

Ружина улица

Из Панчева сам и станујем у Ружиној улици. Не знам ко је Ружа по којој је ова улица добила назив.

ЛАЦИ
Панчево

Стари Панчевци сигурно знају по коме улица носи ово име, и то им и данас служи на част. Многима није познато да је песник Јован Јовановић Змај једно време живео и радио у Панчеву као лекар. Он који је својим прелепим песмама веселио дечја срца и кроз песме их волео, није имао своју децу. Болест их је односила једно за другим, а он, сломљен болом, посветио им је своје најлепше стихове „Ђулићи" и „Ђулићи увеоци". Остао је сам са својом женом Ружом. Ни Ружа није дуго издржала – умрла је од туге. Сахрањена је на панчевачком гробљу где и данас почива.

Из захвалности и поштовања према Чика-Јови, стари Панчевци су овој улици, у којој ти станујеш, дали Ружино име.

Просек – 150.000 власи

Колико човек може да има длака или власи у коси и шта је, заправо, коса?

АЊА
У. Пожега

У просеку, особа стара 20 година има на глави око 150.000 длака или власи и свака од њих порасте месечно један центиметар. Влас живи око четири године, а онда опадне, тако да човек дневно остане без стотинак власи, али на њиховом месту одмах израсту нове. Изузетак су они који ћелаве због неке болести или им је ћелавост наследна а губљењу косе могу да допринесу и стресови.

Длака или влас косе је, у ствари, вид коже и састоји се од кератина, рожнате материје, једног протеина (врста беланчевине) који чини и горњи део коже а код животиња образује перје, кљунове, канџе, нокте. Мало је познато да је човечја влас тврђа од нокта. Она поред кератина садржи и воду (према влажности ваздуха и до 35 одсто), уљане масти (5 одсто) и пигмент меланин до 2 одсто, што зависи од боје. Коса је порозна као сунђер и при прању упија минерале и друге материје из воде и средстава којима се негује.

Јасмина Савић, Јована Пачуа 7, 24000 Суботица – 14 година, воли одбојку, животиње и дописивање, сакупља марке.

Виолета Шаховић, 81304 Голубовци – Цијевна бб – 11 година, воли музику и спорт, пише песме.

Сузана Благојевић, М. Перичина Камењара 32, 22400 Рума – 14 година, жели да се дописује са вршњацима.

Марина Максимовић, Раја Поповића 38, 11500 Обреновац – 12 година, сакупља салвете, хемијске оловке, постере и украсна писма.

Ана Матић, 8. септембра 23, 18300 Пирот – 12 година, сакупља марке и украсна писма.

Јелена Витковић, Љубљанска 12, 17500 Врање – 13 година, воли спорт, музику, дружење и путовања, сакупља постере.

Нина Лакочевић, Блажа Јовановића 3, 81000 Подгорица – 13 година, воли музику и филмове, сакупља постере, касете и налепнице.

Ана Филиповић, Пере Радовановића 23, 19210 Бор – 12 година, воли музику, плес и путовања, сакупља салвете.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

БЕЛА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: млекарство, г, ламела, ретко, Алис, мистрал, далеки, „Каома", и, Игор Первић, лијане, ама, еза, винар, Ф, отопине, ВА, е, ар, Италија, Илијаш.

МАГИЧНИ КВАДРАТ – ВОДОРАВНО: Христос, рескост, истовар, скована, товариш, Осаница, страшан.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2107

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник Зефирино Граси

Помоћник главног уредника Славољуб Кецић

Уредник стрипа Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА: Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА: Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ: Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Маркетинг агенција: Македонска 31/I, телефон 320-645. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ: Месечна 554,00 динара, тромесечна 1.662,00 динара, полугодишња 3.324,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП „Политика" убудуће искључиво прима претплату преко „EXIMPO" – AG, CH – 5034 SUHR, Bernstr- West 64, Schweiz. Тел. 310470 и 71, на КОНТО: FAX 310472 NEUE AARGAUER BANK, AARAU, Baahnhofstr. 49, CH – 5001 AARAU, Schweiz, Конто број: 21.4957.057.6

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.–
СР НЕМАЧКА	DEM 89.–
ШВЕДСКА	SEK 374.–
ФРАНЦУСКА	FRF 211.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.–

Трошкови АВИО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

Директор др Живорад Миновић

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

WALT DISNEY

МИКИ

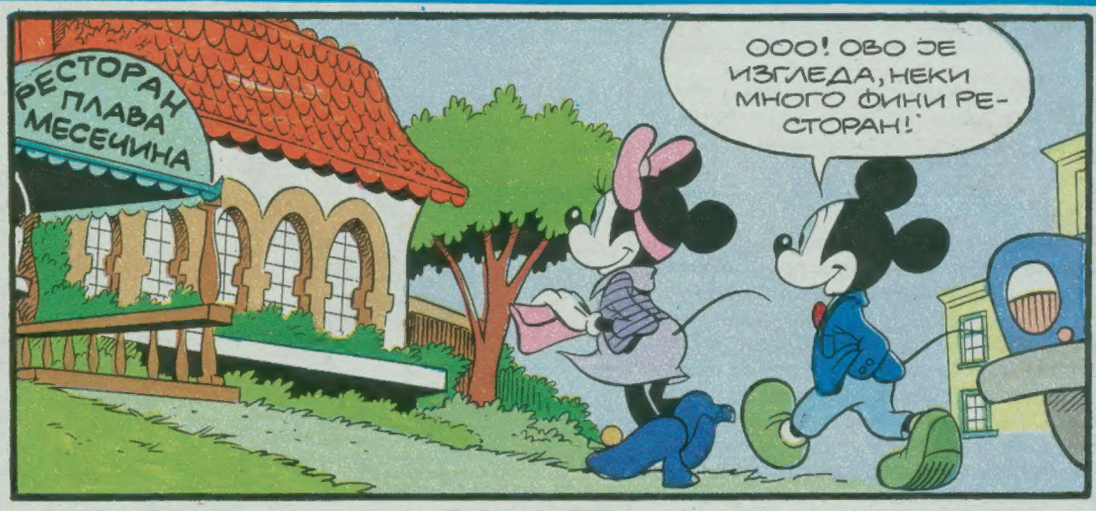

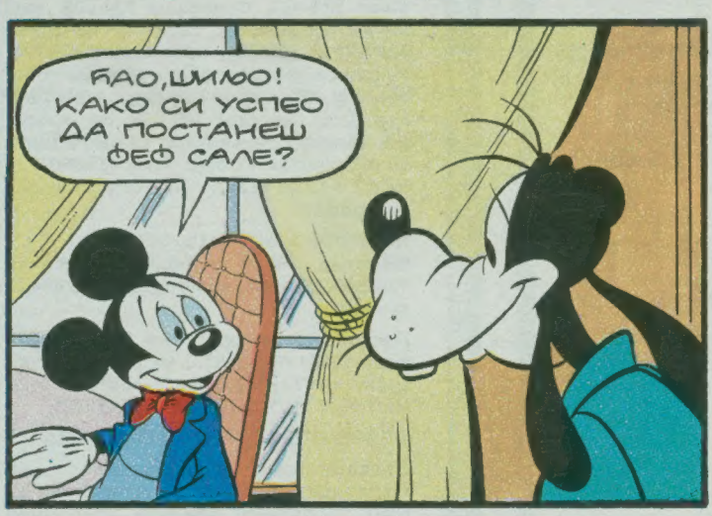

© 1986 The Walt Disney Company
All Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate